

APSTIPRINĀTS

ar Ķeguma novada domes 13.08.2013. lēmumu Nr.281 (protokols Nr.17, 1.§)
„Par Ķeguma novada teritorijas plānojuma 2013.–2024. gadam un vides pārskata apstiprināšanu un saistošo
noteikumu izdošanu”

Ķeguma novada domes priekšsēdētājs

R. Ozols

STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

ĶEGUMA NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM 2013. – 2024. GADAM

VIDES PĀRSKATS

IEGULDĪJUMS
TAVĀ NĀKOTNĒ

Projekts Nr.1DP/1.5.3.2.0./10/APIA/VRAA/039

Vides pārskata izstrādātājs: SIA „Reģionālie projekti”

SATURS

SATURS	2
IEVADS	6
1. ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU MĒRĶI, ĪSS SATURA IZKLĀSTS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	7
1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI	7
1.2. ĪSS SATURA IZKLĀSTS	7
1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	8
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI	9
2.1. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA, IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	9
2.2. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN REZULTĀTI	9
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA RAKSTUROJUMS UN POTENCIĀLĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU REALIZĒTS	11
3.1. ĶEGUMA NOVADA ĪSS RAKSTUROJUMS	11
3.2. DABAS RESURSI	11
3.3. ATMOSFĒRAS GAISA KVALITĀTE	12
3.4. VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE	13
3.5. ŪDENSSAIMNIECĪBAS RAKSTUROJUMS	16
3.6. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA	18
3.7. POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS	19
3.8. PIESĀRŅOJOŠĀS DARBĪBAS	20
3.9. IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	21
4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT	23
4.1. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN OBJEKTI	23
4.1.1. Dabas parks „Ogres ieleja”	23
4.1.2. Dabas liegums „Daugava pie Kaibalas”	24
4.1.3. Dabas piemineklis „Kalnrēžu dolomītsmilšakmens atsegums”	25
4.1.4. Dižkoki	25
4.2. MIKROLIEGUMI	25
4.3. PAŠVALDĪBAS NOZĪMES AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS	25
4.4. MEŽSAIMNIECĪBAS UN LAUKSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS TERITORIJAS	26
4.5. DABAS RESURSU IZMANTOŠANAS TERITORIJAS	27
4.5.1. Derīgo izrakteņu ieguves un karjeru izstrādes teritorijas	27
4.5.2. Ūdenssaimniecībā un enerģētikā izmantojamās teritorijas	27
4.6. BLĪVĀS APBŪVES TERITORIJAS	28
5. TERITORIJAS PLĀNOJUMS UN AR TO SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	30
6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	31
6.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	31
6.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	32
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	35
7.1. TIEŠĀS IETEKMES	35
7.2. NETIEŠĀS IETEKMES	35
7.3. ĪSLAICĪGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES	36
7.4. SUMMĀRĀS IETEKMES	38
8. IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI	39
8.1. PLĀNOJUMĀ NOTEIKTĀS AIZSARGJOSLAS	39

8.3	PAŠVALDĪBAS VIDES POLITIKA UN VIDES AIZSARDZĪBAS NORMATĪVI	43
9.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	44
10.	KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	44
11.	TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	44
12.	VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDĒ PIELIETOTIE PAMATPRINCIPI UN METODEDES	44
13.	TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGS	45
14.	VIDES PĀRSKATA KOPSAVILKUMS	47
	<i>IZMANTOTĀ LITERATŪRA</i>	49
	<i>PIELIKUMI</i>	50
1.	pielikums. Organizācijas Ķeguma novadā, kas emitē atmosfērā piesārņojošās vielas	51

SAĪSINĀJUMI

A	izpētītie derīgo izrakteņu krājumi
A/S	Akciju sabiedrība
B	B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja
C	C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja
D416	Daugavas baseina ūdenstece
D427 SP	Daugavas baseina ūdenstece (SP – stipri pārveidota)
DUS	degvielas uzpildes stacija
ES	Eiropas Savienība
ha	hektāri
HES	hidroelektrostacija
ĪADT	īpaši aizsargājama dabas teritorija
IAS	ilgtspējīgas attīstības stratēģija
km	kilometri
km ²	kvadrātkilometri
LAD	lauksaimniecības atbalsta dienests
LHEI	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
LR	Latvijas Republika
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
m v.j.l.	metri virs jūras līmeņa
m ³	kubikmetri
MK	Ministru kabinets
N	novērtētie derīgo izrakteņu krājumi
NAI	notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NATURA 2000	Natura 2000 ir Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls
NO _x	slāpekļa oksīdi
Nr.	numurs
P	potenciālie derīgo izrakteņu krājumi
piem.	piemēram
PM10	cieto putekļveida daļiņu pieļaujamā norma
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

SIVN	stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
t/g	tonnas gadā
tab.	tabula
tūkst.	tūkstotis
TIAN	teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
u.c.	un citi
ŪO	ūdensobjekts
utt.	un tā tālāk
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VIDM	Vides ministrija
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VVD	Valsts vides dienests
VVD RDC	Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
VZD	Valsts zemes dienests
%	procenti

IEVADS

Ķeguma novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam ir Ķeguma novada pašvaldības administratīvās teritorijas plānojums, kurā noteikts teritorijas funkcionālais zonējums, Ķeguma pilsētas un ciemu robežas, publiskā infrastruktūra, valsts interešu objekti, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un apgrūtinātās teritorijas.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” (23.03.2004.) un Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr.33 (20.04.2012.) tika sagatavots Vides stāvokļa pārskata (SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums) projekts, veiktas nepieciešamās konsultācijas un sabiedrības informēšana, kā arī noorganizēta publiskā apspriešana un iedzīvotājus informējošas sanāksmes likumdošanā noteiktajā kārtībā.

Vides stāvokļa pārskatā raksturotas galvenās novada dabas vērtības un dabas resursi, vides problēmas un vidi piesārņojošie objekti, identificētas un izvērtētas teritorijas plānojuma īstenošanas iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi, kā arī sniegts vides pārskats par teritorijām, kurās iespējamas izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots. Sniegts stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras raksturojums, īss plānošanas dokumenta raksturojums un sniegti ieteikumi, lai novērstu vai pēc iespējas samazinātu ietekmi uz vidi.

Vides pārskats nepieciešams arī plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes *NATURA 2000* īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Ķeguma novadā atrodas *NATURA 2000* teritorijas - daļa no dabas parka „Ogres ieleja” un dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” teritorijām.

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējumu Ķeguma novada teritorijas plānojumam 2013. – 2024. gadam izstrādāja SIA „Reģionālie projekti” (vides zinību speciāliste Santa Pētersone), sadarbībā ar Ķeguma novada pašvaldības speciālistiem, un ņemot vērā reglamentējošo normatīvo aktu prasības, Valsts pārraudzības valsts biroja un citu atbildīgo institūciju nosacījumus un ieteikumus.

Dabas liegums „Daugava pie Kaibalas”, foto no Latvijas dabas fonda mājas lapas

1. ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU MĒRĶI, ĪSS SATURA IZKLĀSTS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI

Ķeguma novada teritorijas plānojums ir Ķeguma novada administratīvās teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Teritorijas plānojumā tiek noteikta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ar ilgtermiņa perspektīvu uz 12 gadiem, no 2013. gada līdz 2024. gadam.

IZSTRĀDES MĒRĶI:

- Izstrādāt teritorijas plānojuma Ķeguma novada teritorijai ar ilgtermiņa perspektīvu uz 12 gadiem;
- Nostiprināt tiesisko pamatu Ķeguma novada teritorijas līdzsvarotai un ilgtspējīgai attīstībai, kā arī nodrošināt pieņemto lēmumu pēctecību teritorijas plānošanā;
- Nodrošināt vienlīdzīgus nosacījumus zemju īpašniekiem Ķeguma novada zemju un dabas resursu izmantošanā, būvniecībā un investīciju piesaistē.

TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDES DARBA UZDEVUMI:

- Izstrādāt Ķeguma novada teritorijas plānojumu atbilstoši LR MK 16.10.2012. MK noteikumiem Nr.711 „Noteikumi par teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” un Teritorijas attīstības plānošanas likumam;
- Izvērtēt Ķeguma novadu pagastu teritoriju attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, radot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei;
- Noteikt teritorijas attīstības priekšnoteikumus ar ilgtermiņa perspektīvu uz 12 gadiem;
- Noteikt Ķeguma novada teritorijas ilgtspējīgas un līdzsvarotas attīstības mērķus un virzienus.

1.2. ĪSS SATURA IZKLĀSTS

Teritorijas plānojums sastāv no 4 sējumiem un Vides pārskata projekta. Ķeguma novada teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas normatīvo aktu prasībām.

I PASKAIDROJUMA RAKSTS	<ul style="list-style-type: none">•Telpiskās attīstības pamatnostādnes;•Teritorijas pašreizējā izmantošana un attīstības priekšnoteikumi;•Spēkā esošā teritorijas plānojuma ,detālplānojumu izvērtējums;•Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums, atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.
II GRAFISKĀ DAĻA <i>izstrādes precizitāte mērogā 1 : 10 000</i>	<ul style="list-style-type: none">•Ķeguma novada teritorijas plānojuma karte - Ķeguma pilsētas un ciemu robežas, teritorijas funkcionālais zonējums, apgrūtinātās teritorijas un objekti, nacionālo interešu objekti u.c.
III TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI	<ul style="list-style-type: none">•Vispārīgie noteikumi teritorijas izmantošanai un apbūvei;•Atsevišķie noteikumi teritorijas izmantošanai un apbūvei funkcionālajās zonās urbānās vietās un lauku teritorijā;•Teritorijas plānojuma īstenošanas kārtība.
IV PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI	<ul style="list-style-type: none">•Lēmumi par teritorijas plānojuma izstrādi, darba uzdevums teritorijas plānojuma izstrādei;•Institūciju sniegtā informācija, nosacījumi un atzinumi, iedzīvotāju iesniegumi, sabiedrisko apspriešanu materiāli;•Citi dokumenti un informācija.

1. attēls. Teritorijas plānojuma saturs

1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Izstrādājot Ķeguma novada teritorijas plānojumu 2013. – 2014. gadam pēc normatīvo aktu prasībām, tika ņemts vērā augstāka plānošanas līmeņa teritorijas plānojums, nacionālās programmas un nozaru plāni, kā arī kaimiņu pašvaldību, kas robežojas ar Ķeguma novada administratīvo teritoriju, teritorijas plānojumi un attīstības programmas,

Nacionālajā līmenī Ķeguma novada teritorijas plānojums izstrādāts, saskaņojot novada teritorijas attīstību ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020. gadam.

„Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam”, apstiprinājusi LR Saeima (10.06.2010.), tiek noteiktas 7 prioritātes un sestā no tām – Telpiskās attīstības perspektīva, kas jāņem vērā zemāka līmeņa plānošanas dokumentos, uzsver trīs galvenos attīstības aspektus:

- ✓ sasniedzamības un mobilitātes iespējas;
- ✓ apdzīvojumus kā ekonomiskas attīstības, cilvēku dzīves un darba vide;
- ✓ nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai.

No Latvijas telpiskās attīstības perspektīvas Ķeguma novada teritorija ietilpst Pierīgas attīstības centru funkcionālajā tīklā, novada teritorijā iestiepjas nacionālo interešu telpa – Rīgas metropoles areāls.

„Nacionālais attīstības plāns 2014. - 2020. gadam” ir vidēja termiņa stratēģisks plānošanas dokuments, kurā noteikti Latvijas galvenie attīstības virzieni, dokumentā tiek norādīti valsts un sabiedrības svarīgākie uzdevumi, lai sasniegtu tālākus mērķus.

Nacionālā attīstības plāna prioritātes:

- ✓ izglītots un radošs cilvēks;
- ✓ uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība;
- ✓ zinātnes un pētniecības attīstība.

Reģionālajā līmenī Ķeguma novada teritorijas plānojums izstrādāts saskaņojot vietējās pašvaldības teritorijas attīstības intereses ar Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmu un Rīgas plānošanas reģiona teritorijas (telpiskā) plānojuma vadlīnijām.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģijas 2000. – 2020. (aktualizēta 2008. gadā) mērķis ir veicināt reģiona ekonomisko izaugsmi, konkurētspējas paaugstināšanos un integrēšanos Baltijas jūras reģiona telpā un Eiropā, iedzīvotāju labklājības stabilu un būtisku pieaugumu un veselīgas un drošas vides saglabāšanu, radot priekšnosacījumus reģiona ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai.

Rīgas plānošanas reģiona telpiskajā (teritorijas) plānojumā 2005. - 2025. gadam ir noteiktas plānošanas reģiona teritorijas attīstības iespējas, virzieni un aprobežojumi. Ķeguma novads Rīgas reģiona telpiskās struktūras perspektīvā ietilpst: Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas telpā, tūrisma un dabas aizsardzības teritorijā un lauku telpā ar jauktu zemes lietojumu. Novada teritoriju šķērso divi starpreģionu nozīmes ainavu ceļi.

Vietējā līmenī Ķeguma novada teritorijas plānojums izstrādāts, saskaņojot vietējās pašvaldības teritorijas attīstības intereses ar Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju (IAS) līdz 2037.gadam, Ķeguma novada attīstības programmu 2013. - 2019. gadam un izanalizējot spēkā esošos novada teritoriālo vienību - Ķeguma novada teritorijas (Ķeguma pilsēta un Tomes un Rembates pagasts) un Birzgales pagasta teritorijas plānojumus un detālplānojumus.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

2.1 VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Vides pārskata sagatavošanas procedūras principus nosaka 2004. gada 23. marta MK noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums".

Plānošanas dokumenta izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās atbildīgās valsts institūcijas. Saņemti nosacījumi un cita informācija no institūcijām, kas norādītas Ķeguma novada teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevumā (ziņojums par nosacījumu un priekšlikumu ievērošanu teritorijas plānojuma izstrādē pievienots teritorijas plānojuma IV sējumā „Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi”).

Vides pārskata projekts atzinumu saņemšanai jāiesniedz: Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei, Rīgas plānošanas reģiona administrācijai, Veselības inspekcijai.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes un dažādi publicēti materiāli, valsts institūciju publiskie pārskati, sniegtie nosacījumi, pašvaldības attīstības plāni un pārskati. SIVN sagatavošanas laikā notika konsultācijas ar Ķeguma novada pašvaldības speciālistiem.

2.2 SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN REZULTĀTI

Ķeguma novada teritorijas plānojuma 1.redakcija un Vides pārskata projekts tika izstrādāts vienlaicīgi, tādējādi nodrošinot kopēju dokumentu publiskās apspriešanas pasākumus, nosakot vienu publiskās apspriešanas laiku un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes.

Teritorijas plānojuma 1. redakcijas materiāls un Vides pārskata projekts tiks nodots sabiedriskai apspriešanai, materiāli tiks izstādīti Ķeguma novada pašvaldības ēkā, Lāčplēša iela 1, Ķegumā, darba dienās pašvaldības darba laikā un ievietoti arī Internetā – pašvaldības mājas lapā www.kegums.lv un teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādātāju mājas lapā: www.rp.lv.

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskatu būs iespējams iesniegt rakstveidā Ķeguma novada domē, novada pagastu pārvaldēs (Birzgales un Rembates) vai sūtīt pa pastu, adresējot Ķeguma novada pašvaldībai, Lāčplēša iela 1, Ķegums, Ķeguma novads, LV-5020. Kā arī priekšlikumus varēs iesniegt SIA „Reģionālie projekti”, Rūpniecības ielā 32b – 502, Rīgā, LV – 1045 vai sūtīt pa e-pastu birojs@rp.lv.

Sludinājuma teksts par sabiedrisko apspriešanu tiks nosūtīts elektroniskā veidā arī Vides pārraudzības valsts birojam. Sagatavotais Vides pārskata projekts tika nodots izskatīšanai un atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām. Pēc atzinumu saņemšanas Vides pārskata projekts tiks papildināts un precizēts atbilstoši institūciju sniegtajiem atzinumiem un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai.

Pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas (kā pašvaldības saistošos noteikumus) pašvaldībai 14 dienu laikā ir jāinformē iedzīvotāji, institūcijas par to, kā tika ņemti vērā Vides pārskatā iestrādātie ieteikumi. Paziņojumam jābūt brīvi pieejamam pašvaldībā (pie ziņojuma dēļa), arī mājas lapā Internetā (*skatīt shēmā nākamajā lpp*).

SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PĒC PLĀNOŠANAS DOKUMENTA PIEŅEMŠANAS

Pirms plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs ņem vērā:

- ✓ Vides pārskatu;
- ✓ Sniegtos atzinumus;
- ✓ Sabiedriskās apspriešanas rezultātus

14 dienu laikā pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs savā mājas lapā internetā ievieto informatīvu ziņojumu, kur īsi izklāsta:

- ✓ Kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;
- ✓ Kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
- ✓ Izraudzītā risinājuma pamatojums;
- ✓ Pasākumi monitoringa veikšanai, t.sk. monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi.

Paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu

- ✓ **Vides plānošanas dokumentiem:**
 - Izstrādātāja mājas lapā internetā;
 - Laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”;
 - Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā internetā.
- ✓ **Reģionālā līmeņa vai cita veida plānošanas dokumentiem:**
 - Vismaz vienā vietējā laikrakstā;
 - Valsts vides dienesta Reģionālajai vides pārvaldei, institūcijām un organizācijām, no kurām saņemti komentāri un priekšlikumi;
 - Vietējai pašvaldībai, kuru ietekmē plānošanas dokumenta īstenošana.
- ✓ **Paziņojumā norāda:**
 - Plānošanas dokumenta nosaukumu un datumu;
 - Izstrādātājs, adrese, tālruņa numurs, mājas lapa adrese internetā;
 - Kad un kur sabiedrība var iepazīties ar plānošanas dokumentu, vides pārskatu, informatīvo ziņojumu, atzinumu, termiņiem monitoringa ziņojuma iesniegšanai

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA RAKSTUROJUMS UN POTENCIĀLĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU REALIZĒTS

3.1 ĶEGUMA NOVADA ĪSS RAKSTUROJUMS

Novada ģeogrāfiskais novietojums	Ķeguma novads atrodas Latvijas centrālajā daļā. Novada teritoriju šķērso Daugava, kas to sadala divās daļās. Daugavas labajā krastā atrodas teritoriāli lielākā daļa no Ķeguma pilsētas un Daugavas kreisajā krastā pilsētas lauku teritorija.
Novada teritorijas platība	Novada teritorijas platība 490 km ² .
Iedzīvotāju skaits	Pēc iedzīvotāju reģistra datiem uz 01.01.2012. Ķeguma novadu kā savu dzīvesvietu bija deklarējuši 6070 iedzīvotāji.
Iedzīvotāju blīvums	Iedzīvotāju blīvums 2011. gadā bija 12,8 cilv./km ² .
Novada administratīvais centrs	Ķegums.
Apdzīvojuma struktūra	Apdzīvojuma struktūru viedo Ķeguma pilsēta un Birzgales, Rembates un Tomes pagastu lielākie ciemi.
Pakalpojumu centri	Ķegums, Birzgale, Rembate, Tome, Glāzšķūnis.

3.2 DABAS RESURSI

Reljefs	Ķeguma novads atrodas Viduslatvijas zemienē abpus Daugavai. Daugavas labā krasta teritorija lielākajā daļā ir līdzena, galvenokārt Rembates pagasta teritorija. Ķeguma pilsētas ziemeļaustrumu teritorijā vērojams reljefa pacēlums, morēnu valnis, kas ir paralēls Daugavai, tas pakāpeniski pāriet līdzenumā. Daugavas kreisā krasta teritorijas reljefs ir lēzeni viļņots.
Augsnes	Abpus Daugavai novadā sastopamas velēnu podzolaugšnes un pseidoglejotās augsnes. Novada dienvidu un rietumu daļā reljefa pacēlumos sastopamas tipiskā podzola augsnes un pazeminājumos kūdrainas podzolētās glejaugšnes. Augšnes veidojušās uz smilts cilmiežiem.
Meži	Meži aizņem 28880,1 ha lielu novada teritoriju. Visvairāk mežu ir Birzgales pagastā 17845,8 ha, Tomes pagastā 8439,6 ha, Rembates pagastā 2488,1 ha un Ķeguma pilsētā 87,6 ha. Pēc mežu augšanas apstākļu tipa novadā dominē damaksnis, mētrājs, lāns un vēris. Valdošās koku sugas ir priedes, bērzi, egles un melnalkšņi.
Lauksaimniecības zemes	Novadā lauksaimniecības zemes aizņem 13604,1 ha, jeb 28% no novada teritorijas. Aramzemes sastāda 8282,4 ha, augļu dārzi 186,7 ha, pļavas 2316,1 ha un ganības 2818,9 ha. Tomes pagastā atrodas valsts nozīmes polderu sistēma, kuras sateces baseins ir 1095 ha, no tiem 373,3 ha ir Tomes poldera lauksaimniecības zemes.
Virszemes ūdensobjekti	Virszemes ūdensobjekti aizņem 5% no novada teritorijas jeb 2486,5 ha. Novadu šķērso Latvijas lielākā upe Daugava, kas to sadala divās daļās. Ziemeļu daļā

Rembates pagastu šķērso Ogres upe. Lielākā ūdenstilpe novadā ir mākslīgi veidotā Ķeguma HES ūdenskrātuve. Novada teritoriju šķērso vairākas mazākas upes, no tām lielākās ir Līčupe, Kausupe, Ķilupe, Aviekste, Vīksniņa, Zvirgzde, Taļķe. Novada atrodas plašas zivju diķu saimniecības un meliorācijas grāvji.

Derīgie izrakteņi

Teritorijā sastopamas māla, smilts, grants, dolomīta, saldūdens kaļķa un kūdras atradnes. Lielākoties novadā izpētītas ir smilts, smilts – grants atradnes. Tās galvenokārt tiek izmantotas būvniecībā un ceļu būvē. Māla atradnes novadā netiek izmantotas, atradnē „Birzgale” izpētītie krājumi (1998.g.) bija 364 tūkst./m³, atradnē „Tome-māls” izpētītie krājumi (1998.g.) bija 173,2 tūkst./m³. Dolomīta atradnes arī netiek izmantotas, atradnē „Sterpeles” (Bērzgales pag.) prognozētie krājumi uz 1972. gadu bija 3 790,00 tūkst. m³, atradnē „Rembate-dolomīts” izpētītie krājumi (1952.g.) bija 183,48 tūkst./m³. Saldūdens kaļķu atradne ir Rembates pagastā, 1954. gadā izpētītie krājumi bija 18,38 tūkst./m³, bet novērtētie 4,88 tūkst./m³. Kūdras atradnes atrodas Birzgales pagastā, bet tās netiek izmantotas (detalizētāku raksturojumu skatīt *Ķeguma novada teritorijas plānojuma 2013.-2024.g. Paskaidrojuma raksta 1. pielikumā*).

3.3 ATMOSFĒRAS GAISA KVALITĀTE

STACIONĀRO AVOTU EMISIJAS

Pēc LVĢMC valsts statistikas pārskata „Nr.2 – Gaiss” datiem 2010. gadā Ķeguma novadā atskaitījušās sešas organizācijas, kuras atmosfērā emitē piesārņojošas vielas. No tām vienai organizācijai izsniegta B kategorijas atļauja un piecām organizācijām C kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai.

Novada teritorijā nav izvietoti lieli ražošanas uzņēmumi, kas būtiski ietekmētu gaisa kvalitāti. Atmosfēras piesārņojums Ķeguma novadā rodas no sadedzināšanas iekārtām katlu mājās siltumenerģijas ražošanai, no iekārtām, kuras emitē gaistošus organiskos savienojumus un iekārtām, kurās kurināmais tiek patērēts ražošanas procesu uzturēšanai (*sīkāku aprakstu skatīt 1. pielikumā*).

Viens no stacionārajiem emisijas avotiem novadā arī ir autoceļi, tie piesārņo atmosfēru ar putekļiem. Autoceļu kvalitātes uzlabošana novadā veicinātu ne tikai pārvietošanās iespējas, bet arī uzlabotu gaisa kvalitāti.

MOBILO AVOTU EMISIJAS

Ķeguma novadā atrodas vairāki transporta infrastruktūras objekti - valsts nozīmes autoceļi (A6 Rīga – Daugavpils - Vitebska ar atzaru Rēzekne – Maskava, perspektīvā automaģistrāle VIA Latgale jeb Rīga–Maskava (P80) Tinūži - Koknese, 1. un 2. šķiras autoceļi), dzelzceļa līnijas (dubultsliežu dzelzceļš Rīga - Aizkraukle, Jelgava - Krustpils) un LR AM Nacionālo Bruņoto Gaisa spēku lidlauks.

Šobrīd trūkst datu, lai varētu novērtēt piesārņojošo vielu daudzumu no mobilajiem avotiem, jo gaisa piesārņojuma pārbaude novada teritorijā netiek veikta. Bet ņemot vērā to, ka uz valsts galvenā autoceļa A6 ir salīdzinoši augsta satiksmes intensitāte un novadu šķērso dzelzceļa līnijas pa kurām pārvietojas gan pasažieru, gan kravu pārvadājumu vilcieni, mobilo avotu emisijas šo vietu tuvumā varētu būt salīdzinoši augstākas nekā teritorijās, kuras nešķērso iepriekš minētie transporta infrastruktūras objekti.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Novadā jāveic stacionāro piesārņotāju stingri kontroles pasākumi, lai nepieļautu uzņēmumiem izsniegto B un C piesārņojošās darbības atļaujās norādīto emisiju limitu pārsniegšanu.
 - ✓ Saskaņā ar pieejamajiem datiem vielu piesārņojuma koncentrācijas no stacionārajiem avotiem 2010. galvenokārt nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus un emisiju limitus.
 - ✓ Novadā nav lielu ražošanas uzņēmumu, līdz ar to nozīmīgākie piesārņojošie emisiju avoti novadā ir katlumājas un mobilie avoti.
-

- ✓ Trūkst informācijas par iespējamo piesārņojuma apjomu no mobilajiem avotiem novadā, bet tā kā novada teritoriju šķērso autoceļi arī ar augstu satiksmes intensitāti, iespējams, ka piesārņojuma apjoms ir salīdzinoši augsts.
- ✓ Svarīgi ir uzlabot esošo autoceļu kvalitāti, palielināt ar asfaltu (melno) segumu klāto autoceļu km skaitu, lai mazinātu putekļu piesārņojumu un uzlabotu pārvietošanās drošību pa šiem ceļiem.
- ✓ Teritorijas plānojuma TIAN iekļauts virkne nosacījumu atmosfēras gaisa kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai novada teritorijā.

3.4 VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE

ŪDENSTECES UN ŪDENSTILPES

Ķeguma novada teritorijā esošās ūdensteces un ūdenstilpes lielākoties ietilpst Daugavas upju sateces baseinā, neliela daļa novada, Birzgales pagasta DR daļa, ietilpst Lielupes upju sateces baseinā. Daugava sadala novadu divās daļās, tā ir novada lielākā upe, uz tās izveidota Ķeguma HES ūdenskrātuve, kuras platība 2490 ha. Daugavai ir vairākas pietekas, kas šķērso novada teritoriju – Ķilupe, Līcupe, Kausupe, Ņega, Dīriķupīte u. c. Otra lielākā upe novadā ir Ogre, tās kopējais garums ir 188 km, uz tās izveidojušies vairāki nelieli ūdenskritumi. Novadā ir vairākas mākslīgi radītas ūdenstilpes – Vītkopes ūdenskrātuve (47 ha), Voldemāra dīķi (54 ha), Ņegas ezers (33,3 ha) u. c. Dabiskās izcelsmes ūdenskrātuves ir sastopamas nelielā skaitā – Lielezers (25 ha) un Pankas ezers (3,5 ha).

Publiskās ūdensteces novadā ir Daugava un Ogre, ūdenstilpe - Ķeguma HES ūdenskrātuve. Zvejas tiesības valstij pieder Daugavā un Ķeguma HES ūdenskrātuvē.

Valsts nozīmes ūdensnotekas Ķeguma novadā ir Ogre (ŪSIK 414), Zvirgzde (ŪSIK 38426), Taļķe (ŪSIK 38428), Vīksniņa (ŪSIK 384282), Kausupīte (ŪSIK 41338), Līcupe (ŪSIK 41516), Ņega (ŪSIK 41518), Širmelupīte (ŪSIK 415184), Dīriķupīte (ŪSIK 41534), Bērzupīte (ŪSIK 415342), Pančupīte (ŪSIK 384282), Augstupe (ŪSIK 384266), Kaimiņgrāvis (ŪSIK 384284), Ķilupe (ŪSIK 41514), Kazupīte (ŪSIK 415144), Rumbiņa (ŪSIK 415192), Ranka (ŪSIK 41412). Valsts nozīmes ūdensnoteku garums ir 151,74 km, no tiem regulēti ir 131 km.¹

DAUGAVAS SATECES BASEINS

Daugavas baseina apgabala platība ir 27 062 km², Daugava ir viena no desmit lielākajām Baltijas jūras upēm, kura šķērso Baltkrievijas, Krievijas un Latvijas valsts teritorijas. Daugavas baseina klimatu ietekmē paugurainais reljefs un valdošo vēju virziens. Nokrišņu sadalījums ir nevienmērīgs visā baseina apgabalā, krietni lielāks nokrišņu daudzums ir apgabala rietumu daļā.

Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā iekļauti 2 ūdensobjekti, kas atrodas Ķeguma novada teritorijā - Daugava D427 SP un Ogre D416. Daugavas (D427 SP) ekoloģiskā kvalitāte 2009. gadā tika novērtēta kā slikta, mērķis uz 2015. gadu sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti. Daugava no valsts robežas līdz grīvai noteikta kā prioritārā karpveidīgo zivju upe. Daugavā pastāv risks neuzlabot ekoloģisko kvalitāti, jo to būtiski ietekmē punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izkliedētais piesārņojums. Daugava ir būtiski ietekmēts ūdens objekts, jo uz upi būtisku slodzi atstāj arī morfoloģiskā slodze un plūdu apdraudējums. Ogres upei (D416) ekoloģiskā kvalitāte 2009. gadā bija laba, mērķis uz 2015. gadu ir saglabāt esošo kvalitāti un nepieļaut tās pasliktināšanos. Ķeguma novada teritorijā Ogres upei noteikts prioritāro zivju – lašveidīgo zivju ūdeņu tips. Būtisku slodzi uz upe atstāj punktveida piesārņojums – nepietiekoši attīrīti notekūdeņi un nesakārtotās piesārņotās vietas.

Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna mērķis ir sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti vai arī, gadījumos, kad ūdensobjekta kvalitāte jau ir augsta/laba esošās kvalitātes nepasliktināšanos. Vides kvalitātes mērķu sasniegšanai Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā tiek paredzēta programma, kurā tiek iekļauti pamata un papildus pasākumi, tos ievērojot un realizējot tiks uzlabots

¹ VSIA „Zemkopības nekustamie īpašumi” Zemgales reģiona meliorācijas nodaļas dati (24.04.2012.).

ūdensobjektu stāvoklis Ķeguma novadā. Teritorijas plānojumā tiek iekļautas plānotās darbības, kas veicinās šo pasākumu izpildi pašvaldībā (skatīt 1.tabulu).

1. tabula. Daugavas baseina apsaimniekošanas pasākumi²

<i>Daugavas baseina apgabala plāna programmā paredzētie pasākumi</i>	<i>Ķeguma novada teritorijas plānojuma atbilstība apsaimniekošanas plāna paredzētajiem pasākumiem</i>
PAMATA PASĀKUMI	
Piemērotās vietās veikt peldvietu labiekārtošanu, norādot tās teritorijas plānojumā un paredzot aizliegumu peldvietās izmantot motorizētus peldlīdzekļus.	Iekļauts grafiskajā daļā un tehniskās izmantošanas un apbūves noteikumos.
Iekļaut teritorijas plānojumos paaugstinātā riska objektus (tie objekti, kas atbilst šajos noteikumos esošajām prasībām).	Iekļauts grafiskajā daļā un tehniskās izmantošanas un apbūves noteikumos.
Paredzēt riska samazināšanas pasākumus un ierobežojumus teritorijas plānojumos vietās, kas var ietekmēt ūdeņus, aizsargājamās teritorijas, aizsargjoslas u.c.	Iekļauts grafiskajā daļā un tehniskās izmantošanas un apbūves noteikumos.
Veikt ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu valsts līmeņa un reģionāla vai vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem (stratēģijas, plāni, programmas).	Tiek veikts.
PAPILDUS PASĀKUMI	
IZPILDĪTĀJS	
Nodrošināt videi drošas kūtsmēslu krātuves (ārpus ĪJNT, saimniecībās ar DV virs 5) (D427 SP).	Zemkopības ministrija
Veikt kultūraugu mēslošanas plānošanu (ārpus ĪJNT) (D427 SP).	Zemkopības ministrija
Ievērot 5 m platu veģetācijas buferjoslu ūdensteču un ūdenstilpju krastos, kā arī gar meliorācijas sistēmu novadgrāvjiem. Lauku mēslošanai izmantot zaļmēslojumu, nevis minerālmēslus vai organiskos mēslus. Ūdensobjektu teritorijas D427 SP.	Zemkopības ministrija
1. pas. ievērot 10 m platu buferjoslu ūdensteču un ūdenstilpju krastos, gar meliorācijas sistēmu novadgrāvjiem mežu platībās. 2.pas. ievērot labu ciršanas praksi un labākās pieejamās tehnoloģijas meža zemēs (lielāks % nenocirstu koku, mežizstrādes process saudzīgāks augsnei). 3.pas. nodrošināt labas ciršanas (apsaimniekošanas) prakses ievērošanu meža zemēs un 10 m platas buferjoslas ierīkošanu ūdensteču un ūdenstilpju krastos, kā arī gar meliorācijas sistēmu novadgrāvjiem mežu platībās (D427 SP).	Zemkopības ministrija
Veikt tehnisko izpēti par katras HES ietekmi uz ekoloģisko stāvokli un piemērotākajiem "mīkstinājumiem" pasākumiem un tehnoloģiskajiem risinājumiem negatīvās ietekmes novēršanai	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

² LVĢMC „Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns”

LIELUPES SATECES BASEINS

Lielupes sateces baseina apgabals Latvijas teritorijā aizņem 8849,3 km² jeb 13,7% no Latvijas teritorijas, bet tā kopējā platība ir 17 600 km², Lielupes sateces baseina apgabala otra puse atrodas Lietuvas valsts teritorijā.

Lielupes baseina apgabalu no mitrajām rietumu vēju gaisa masām pasargā Kursas augstiene, kas veicina to, ka šajā apgabalā ir vienas no zemākajām nokrišņu summām gada griezumā. Baseina apgabala centrālajā daļā ilggadīgā nokrišņu summa nav lielāka par 550 mm. Vairāk uz baseina apgabala dienvidiem nokrišņu summa ir ≤ 500 mm.

Lielupes baseina apsaimniekošanas plānā iekļauts viens ūdensobjekts, kas šķērso Ķeguma novadu - Taļķes upe (L132). Taļķes upes ekoloģiskā kvalitāte uz 2009. gadu tika novērtēta kā vidēja. Mērķis ir sasniegt 2015. gadā labu upes stāvokļa kvalitāti. Būtisku slodzi uz upi atstāj morfoloģiskais piesārņojums.

Lielupes baseina apsaimniekošanas plānā izvirzīto vides kvalitātes mērķu sasniegšanai tiek paredzēta pasākumu programma, kurā tiek iekļauti pamata pasākumi, kurus realizējot, tiks uzlabots ūdens vides stāvoklis ūdensobjektos, kas atrodas Ķeguma novada teritorijā (*skatīt 2.tabulu*).

2. tabula. Lielupes baseina apsaimniekošanas pasākumi³

<i>Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas plānā izteiktie priekšlikumi</i>	<i>Ķeguma novada teritorijas plānojuma atbilstība apsaimniekošanas plāna ieteikumiem</i>
PAMATA PASĀKUMI	
Piemērotās vietās veikt peldvietu labiekārtošanu, norādot tās teritorijas plānojumā un paredzot aizliegumu peldvietās izmantot motorizētus peldlīdzekļus.	Iekļauts grafiskajā daļā un TIAN.
Iekļaut teritorijas plānojumos paaugstinātā riska objektus (tie objekti, kas atbilst šajos noteikumos esošajām prasībām).	Iekļauts grafiskajā daļā un TIAN.
Paredzēt riska samazināšanas pasākumus un ierobežojumus teritorijas plānojumos vietās, kas var ietekmēt ūdeņus, aizsargājamās teritorijas, aizsargjoslas u.c.	Iekļauts grafiskajā daļā un TIAN.
Veikt ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu valsts līmeņa un reģionāla vai vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem (stratēģijas, plāni, programmas).	Tiek veikts.

PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTE

Peldvietu ūdens kvalitāte tiek novērtēta gan laboratoriski (pēc mikrobioloģiskajiem parametriem), gan vizuāli. Ķeguma novada ūdensobjekti nav iekļauti "Veselības inspekcijas" novēroto peldvietu sarakstā 2011. gadā, līdz ar to nav iespējams novērtēt peldūdens kvalitāti novada teritorijā.⁴

PAZEMES ŪDENSOBJEKTI

Ķeguma novada teritorijas lielākā daļa atrodas virs Daugavas baseina pazemes ūdensobjekta D7, teritorijas dienvidu daļa nedaudz iestiepjas virs Lielupes baseina pazemes ūdensobjekta D4. Pazemes ūdeņu kvalitāte un kvantitatīvais stāvoklis tiek novērtēts, kā labs.

Ķeguma novada teritorijā ūdensapgādē tiek izmantoti pazemes saldūdeņi. Novadā atrodas trīs pazemes ūdeņu atradnes – „Ķegums” saldūdens atradne Ķeguma pilsētā, kura tie izmantota un divas sālūdens atradnes Tomē, kuras netiek izmantotas.

³ LVĢMC „Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas plāns”

⁴ Veselības inspekcija, peldūdens monitorings, <http://www.vi.gov.lv/>

Pazemes ūdeņu dabiskā aizsargātība novada teritorijā no virszemes piesārņojuma ir mainīga. Posmā gar Daugavu stiepjas zona ar zemu piesārņojuma risku (artēzisko ūdeņu augšupejoša plūsma). Lielākā daļa novada teritorijas atrodas zonā ar vidēju piesārņojuma risku, bet Rembates pagasta vidusdaļā daļā un Tomes pagasta dienvidrietumu daļā atrodas zonas ar augstu piesārņojuma risku.⁵

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Ķeguma novada teritorija atrodas gan Daugavas, gan Lielupes baseinu apgabalos. Tajos tiek izdalīti trīs ūdensobjekti – Daugava (D427 SP), Ogre (D416) un Taļķe (L132).
 - ✓ Daugavas un Lielupes baseinu apgabaliem ir izstrādāti apsaimniekošanas plāni, kuros paredzēti mērķi, kāds ūdensobjektu stāvoklis jāsasniedz 2015. gadā.
 - ✓ Novadā svarīgi saglabāt esošo ūdensobjektu stāvokli un nepieļaut to kvalitātes pasliktināšanos. Jānodrošina efektīvu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, piesārņoto vietu sanācību, lauksaimniecībā izmantojamo teritoriju apsaimniekošanā jāizmanto videi draudzīgas metodes un jāsamazina morfoloģisko ietekmi uz ūdens objektu ekosistēmām.
 - ✓ Veselības inspekcija neveic kontroli Ķeguma novadā attiecībā uz peldūdeņu kvalitāti. Arī pašvaldība pati par saviem finanšu līdzekļiem neveic peldūdeņu kvalitāti nevienā ūdensobjektā, kuras izmanto kā peldvietas (nav oficiālas peldvietas).
 - ✓ Pašvaldība var organizēt un finansēt paraugu ņemšanu peldvietās, kuras nav iekļautas MK noteikumos Nr.38 kā oficiālas peldvietas, lai nodrošinātu drošu un kvalitatīvu peldvietu esamību savā administratīvā teritorijā.
 - ✓ Teritorijas plānojumā ir noteiktas perspektīvās atpūtas teritorijas (DA) pie ūdensobjektiem, kā arī publiskās pieejas vietas ūdeņiem.
-

3.5 ŪDENSSAIMNIECĪBAS RAKSTUROJUMS

ŪDENSAPGĀDE, DZERAMĀ ŪDENS KVALITĀTE

Pazemes ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē, jāatbilst 2003. gada 29. aprīļa MK noteikumu Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” izvirzītajām prasībām.

Centralizētā ūdensapgāde Ķeguma novadā nodrošināta Ķeguma pilsētā, Birzgales ciemā, Rembates ciemā, Tomes ciemā, Tomes zivju audzētavā un Nacionālo bruņoto spēku aviācijas bāzē. Centralizētās ūdensapgādes sistēmas apsaimniekošanu nodrošina pašvaldības uzņēmums SIA „Ķeguma Stars” (Ķeguma pilsētā, Tomē un Rembatē) un Birzgales pagasta pārvalde (Birzgalē).

Ķeguma pilsētā centralizētajā ūdensapgādē tiek izmantotas četras artēziskās akas. Darbojas divas atdzelžošanas iekārtas. Ar centralizēto ūdensapgādi tiek nodrošināti ~ 1200 iedzīvotāji. 2009. un 2010. gadā Veselības inspekcijas ņemtajos paraugos Ķeguma pilsētā (Ambulances sadzīves telpas izlietnes krāns (Komunālā 5)), netika konstatēta dzeramā ūdens neatbilstība.

Birzgales ciemā ūdens centralizētajā sistēmā tiek iegūts no divām artēziskajām akām. Kopumā ar centralizētu ūdensapgādi novadā tiek nodrošināti ~ 600 iedzīvotāji. Uzstādīta jauna ūdens atdzelžošanas iekārta, veikta atdzelžošanas stacijas ēkas rekonstrukcija pie urbuma, kā arī dziļurbuma renovācija.

Rembates ciemā ūdens centralizētajā ūdensapgādē tiek ņemts no divām artēziskajām akām, darbojas atdzelžošanas iekārtas. Ar centralizēto ūdensapgādi tiek nodrošināti ~ 540 iedzīvotāji.

Tomes ciemā centralizētajā ūdensapgādē tiek izmantota viena artēziskā aka. Ar centralizēto ūdensapgādi nodrošināti ~ 200 iedzīvotāji.

Tomes zivju audzētavā zivju baseiniem ūdens tiek ņemts no Daugavas ar sūkņiem un no Līčupes un Prūšupes ar pašteci.

⁵ Daugavas un Lielupes baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni (LVĢMC 2009)

Nacionālo bruņoto spēku aviācijas bāzē ir izbūvēta centralizētā ūdensapgāde, tīklu kopgarums ir 22 km, no tiem izmanto 2,3 km. Ūdensapgādi nodrošina pieci urbumi, no kuriem divi ir rezervē.

Visiem centralizētās ūdensapgādes urbumiem ir noteiktas 10 m stingrā režīma aizsargjoslas, kas ir iezogotas. Bakterioloģiskās un ķīmiskās aizsargjoslas nav noteiktas.

Individuālajās dzīvojamajās mājās un teritorijās, kurās nav pieejama centralizētā ūdensapgāde iedzīvotāji izmanto individuālos ūdensapgādes risinājumus (grodu akas, urbumi).

NOTEKŪDEŅI, TO IETEKME UZ VIDĪ

Notekūdeņu kanalizācijas sistēmas izbūvētas Ķeguma pilsētā, Rembates un Birzgaļes ciemos un ar centralizētās kanalizācijas pakalpojumiem tiek nodrošināti ~ 51% pilsētas iedzīvotāju, ~ 400 Birzgaļes ciema un ~ 400 Rembates ciema iedzīvotāju, kā arī sabiedriskās iestādes un komerciestādes. Centralizētās kanalizācijas sistēmas apsaimniekošanu nodrošina pašvaldības uzņēmums SIA „Ķeguma Stars” (Ķeguma pilsētā un Rembatē) un Birzgaļes pagasta pārvalde (Birzgaļē).

Tomes ciema un citu mazo ciemu, kā arī novada lauku teritorijas iedzīvotāji izmanto individuālos notekūdeņu savākšanas risinājumus vai novada notekūdeņus tieši vidē.

Ķeguma pilsētā darbojas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (projektētā jauda - 700 m³/dnn). 2008. gadā tika veikta NAI iekārtu rekonstrukcija. Pēc attīrīšanas notekūdeņi tiek novadīti Daugavā.

Birzgaļes ciemā darbojas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (projektētā jauda - 400 m³/dnn). NAI iekārtas ir izbūvētas 1967.g. un ir tehniski nolietojušās, tomēr lielākā daļa kolektoru ir apmierinošā stāvoklī. Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti Zvirgzdes upē.

Rembates ciemā darbojas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (projektētā jauda - 200 m³/dnn). Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas grāvī.

Visām iepriekšminētajām bioloģiskajām NAI ir noteikta sanitārā aizsargjosla - 200 m, 100 m un 50 m, atbilstoši NAI tehnoloģiskajai darbībai un Aizsargjoslu likumam.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Centralizētajās ūdensapgādes sistēmās ir nodrošināts kvalitatīvs dzeramais ūdens. Ūdensapgādes pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Dzeramā ūdens ieguves vietas atbilst vides aizsardzības prasībām un tiek veikta artēzisko urbumu ekspluatācijas un aizsargjoslu ievērošanas uzraudzība. Iegūtais pazemes ūdens daudzums tiek uzskaitīts ar ūdens plūsmas mērītājiem.
- ✓ Nav datu par iespējamo piesārņojumu no šobrīd neizmantotajiem un netamponētajiem ūdensapgādes urbumiem. Jāveic urbumu inventarizācija un konkrēta urbumu uzskaitē, paredzot pēc tam neapsaimniekoto un pamesto urbumu tamponēšanu, jo atstāti urbumi var būt potenciāli pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti.
- ✓ Nav datu par iespējamo piesārņojumu vidē no centralizētajai kanalizācijai nepieslēgtajām māsaimniecībām un citiem objektiem.
- ✓ Pēc iespējas notekūdeņi no individuālo dzīvojamo māju notekūdeņu krājrezervuāru tvertnēm jāizved uz tuvākajām bioloģiskām NAI, nenovadot neattīrītus notekūdeņus gruntsūdeņos vai virszemes ūdensobjektos. Jāveicina jaunu pieslēgumu veidošanu un esošo pieslēgumu racionālu izmantošanu pie centralizētajiem notekūdeņu kanalizācijas tīkliem.
- ✓ Jāuzlabo NAI efektivitāte, lai netiktu pārsniegtas notekūdeņu izplūdes piesārņojošo vielu koncentrācijas, kā arī jānodrošina normatīvajiem aktiem atbilstošu notekūdeņu attīrīšanas procesā radušos dūņu apsaimniekošanu.
- ✓ Jāveicina jaunu pieslēgumu veidošanos pie esošās centralizētās kanalizācijas sistēmas. Māsaimniecībām, kurām nav iespējams pieslēgties pie centralizētās sistēmas, notekūdeņu decentralizētajā savākšanā priekšrocība ir notekūdeņu bioloģiskai attīrīšanai. Gadījumi, kuros drīkst izbūvēt sausās tualetes vai izvedamas notekūdeņu krājvertnes, ir noteikti LBN221-98 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija” 7.punktā.

- ✓ Teritorijas plānojuma TIAN noteiktas prasības pieslēgumu veidošanai pie pašvaldības ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām - urbānās vietās (pilsētā un ciemos) esošajām un jaunveidojamajām apbūves teritorijām, kurās apbūve ir primārā zemes izmantošana, jāparedz pieslēgšanās esošajiem centralizētās kanalizācijas tīkliem, ja tas ir tehniski iespējams - maģistrālie kanalizācijas tīkli ir izbūvēti pa apbūves teritorijai pieguļošo ielu.
- ✓ Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā centralizēto NAI un centralizēto ūdensapgādes urbumu teritorijas noteiktas kā „Tehniskās apbūves teritorijas (Ta)”, attēlotas atbilstoši NAI tehnoloģiskajai darbībai - 50 m, 100 m un 200 m sanitārās aizsargjoslas.
- ✓ Gadījumi, kuros drīkst izbūvēt sausās tualetes vai izvedamas notekūdeņu krājvertnes, ir noteikti LBN221-98 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija” 7.punktā.
- ✓ Notekūdeņu decentralizētajā savākšanā priekšrocība ir notekūdeņu bioloģiskai attīrīšanai.

3.6 ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Atkritumu apsaimniekošanu novadā nodrošina SIA „Ķilupe”, SIA „L&T” un SIA „Marss”. Centralizētos atkritumu savākšanas pakalpojums 2011.gadā izmantoja ~ 70% pašvaldības iedzīvotāju. Novada teritorijā nav darbojošos izgāztuvju. Izgāztuve Birzgales pagastā „Rūķīši” 2006. gadā slēgta un rekultivēta.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtību Ķeguma novadā nosaka saistošie noteikumi Nr.7 „Par atkritumu apsaimniekošanu Ķeguma novadā”. Teritorijā nav izveidotas bīstamo atkritumu savākšanas vietas, kā arī atkritumu šķirošanas laukumi.

Pēc datu bāzes „Valsts statistikas pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem «Nr.3-A» (no 2002.g.)” datiem 2010. gadā Ķeguma novadā tika saražotas 895,934 t atkritumu (*skatīt 3.tabulā*).

3.tabula. Saražoto atkritumu daudzums Ķeguma novadā 2010. gadā⁶

Atkritumu veids	Apjoms (t)
Nešķīroti sadzīves atkritumi	836,21
Melnie metāli	55
Svina akumulatori	4,5
Atkritumi, kuru savākšanai un uzglabāšanai ir noteiktas speciālas prasības, lai novērstu un aizkavētu infekcijas izplatīšanos	0,12
Luminiscentās lampas un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi	0,104
Kopā	895,934

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Ķeguma novadā ir izstrādāti saistošie noteikumi par atkritumu apsaimniekošanu pašvaldībā.
- ✓ Sadzīves atkritumi novada teritorijā netiek apglabāti, bet izvesti uz reģionālo Getliņu ekoloģisko poligonu.
- ✓ Lai atkritumu savākšana tiktu organizēta visā novada teritorijā (ne tikai lielākajos apdzīvotuma centros – pilsētā un ciemos) nepieciešams informēt iedzīvotājus par līgumu slēgšanu ar atkritumu savākšanas firmu/ām, tādejādi novēršot atkritumu noglabāšanu nepiemērotās vietās.
- ✓ Atkritumu sistēmas lielākais trūkums ir tas, ka netiek veikta atkritumu šķirošana. Pilnvērtīgākai atkritumu apsaimniekošanai visā novadā ir jānodrošina atkritumu dalītā vākšana, šķirošanas laukumu izveide un bīstamo atkritumu savākšanas vietas.

⁶ LVĢMC datu bāze „Nr.3 - Atkritumi”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/atkritum.html>

- ✓ Ieteikums izstrādāt projektu atkritumu saimniecības uzlabošanai, nosakot tajā kompleksus pasākumus atkritumu savākšanai, utilizācijai un likvidācijai, kā arī izstrādājot novada teritorijas sanitārās attīrīšanas no cietajiem sadzīves atkritumiem shēmu - vākšanas vietas pilsētā, ciemos un lauku teritorijā, maršrutus.
- ✓ Teritorijas plānojuma TIAN aizliedz novada teritorijā uzglabāt radioaktīvos atkritumus, kā arī izvērza virkni nosacījumu atkritumu apsaimniekošanai.

3.7 POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS

Ķeguma novadā pēc LVĢMC datu bāzes „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” datiem atrodas 13 potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 4.tabulu).

4.tabula. Potenciāli piesārņotās vietas

Nr.p.k.	Vietas nosaukums	Pilsēta/Pagasts	Sīkākā apraksts	Aktīvais periods (gadi)
1.	Lidlauks	Birzgales pagasts	Bijušais lidlauks, minerālmēslu un pesticīdu noliktava	40
2.	Izgāztuve "Rūķīši"	Birzgales pagasts	Sadzīves atkritumu izgāztuve	16
3.	Centra objekti	Birzgales pagasts	Mehāniskās darbnīcas, degvielas bāze, katlu māja ar šķidro kurināmo	40
4.	Liellopu komplekss "Rūķīši"	Birzgales pagasts	Liellopu nobarošanas komplekss	40
5.	Ķeguma SCO	Ķegums	Celtniecības uzņēmums ar garāžām, tehnikas remontu, katla māju	35
6.	Ķeguma HES katlu māja	Ķegums	Katlu māja un šķidrās degvielas tvertnes	35
7.	Glāzšķūnis	Ķegums	Mehāniskās darbnīcas un degvielas glabāšana un uzpilde	50
8.	Mehāniskās darbnīcas	Rembates ciems	Lauksaimniecības uzņēmuma mehāniskās darbnīcas, ķīmikāliju un minerālmēslu noliktava	50
9.	Tomes mehāniskās darbnīcas	Tome	Bijušā kolhoza "Sarkanais strēlnieks" mehāniskās darbnīcas	45
10.	NBS Gaisa spēku Aviācijas bāze, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	Rembates pagasts	Veca katlu māja, kurināja ar mazutu, vadi un šahtas pilnas ar mazutu.2.Degvielas bāze kopš 1978.gada, tagad neizmanto	10
11.	Minerālmēslu noliktava "Laučiņi"	Rembates pagasts	Lielā minerālmēslu noliktava, amonjaka mucas	30
12.	Mehāniskās darbnīcas "Ķlaviņas"	Rembates pagasts	Mehāniskā darbnīca, ķīmikāliju noliktava	45
13.	Bijušā armijas lidlauka teritorija	Rembates pagasts	Daļa no Lielvārdes lidlauka, kas tagad pieder privātpersonām	30

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Vairāki no minētajiem objektiem, kuri atrodas LVĢMC datu bāzē kā potenciāli piesārņotas vietas, atrodas tuvāk vai tālāk no ūdenstecēm un ūdenstilpnēm, kas ir kā viens no iespējamajiem virszemes ūdeņu piesārņojuma iemesliem, ja šīs vietas netiek renovētas un sakārtotas no vides aizsardzības viedokļa.
- ✓ Izstrādājot monitoringa ziņojumu VPVB norādītajos gados, jāpievērš uzmanība piesārņoto vietu statistikai, t.i. vai piesārņotās vietas Ķeguma novadā tiek sakoptas, rekultivētas, vai nepalielinās potenciāli piesārņoto vietu skaits, vai nav bijušas iedzīvotāju sūdzības par šīm vietām.

- ✓ Jāieplāno potenciāli piesārņoto vietu teritorijas renovācija un sakārtošana. Pēc renovācijas veikšanas, vienojoties ar VPVB, potenciāli piesārņotā vieta izslēdzama no LVĢMC datu bāzes saraksta.

3.8 PIESĀRŅOJOŠĀS DARBĪBAS

Ķeguma novadā neatrodas A kategorijas piesārņojošo darbību uzņēmumi. Novada teritorijā ir salīdzinoši neliels skaits organizāciju un uzņēmumu, kas vidē emitē piesārņojošas vielas, tā izsniegtas B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas. Galvenokārt piesārņojošās vielas nāk no uzņēmumu katlu mājām, notekūdeņu iekārtām un degvielas uzpildes stacijām.

5. tabula. Organizācijas Ķeguma novadā, kurām izsniegtas B kategorijas atļaujas⁷

Iekārtas	Uzņēmums/organizācija	Piesārņojošās darbības
Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Birzgales pagasta pārvalde	Attīrīto notekūdeņu novadišana vidē, to dūņu un atkritumu apglabāšana, uzglabāšana un kompostēšana.
Iekārtas nolietoto transportlīdzekļu un kuģu vraku pārstrādei un uzglabāšanai, iekārtas īslaicīgai (ne ilgāk par gadu) bīstamo atkritumu uzglabāšanai	SIA „Rembates metāls”	Metālgriešana, kā rezultātā gaisā tiks emitēts mangāna dioksīds, oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds un neorganiskie putekļi. Īslaicīgi tiek uzglabāti bīstami atkritumi.
Sadedzināšanas iekārtas Iekārtas nolietoto transportlīdzekļu apstrādei Iekārtas bīstamo atkritumu uzglabāšanai Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Degvielas uzpildes stacija	„NBS Aviācijas bāze”	Emisijas no DUS rezervuāriem un katlu mājās. Attīrīto notekūdeņu novadišana vidē. Tiek radīti un uzglabāti bīstamie atkritumi.
Degvielas uzpildes stacija	SIA „Astarte-Nafta”	DUS teritorijā ir 2 emisijas avoti, kas gaisā emitē benzīna un dīzeļdegvielas (petroleja) tvaikus.
Bioloģiskās attīrīšanas iekārtas (Ķeguma pilsētā un Rembates ciemā)	SIA „Ķeguma Stars”	Attīrīto notekūdeņu novadišana vidē. Notekūdeņu un dūņu un atkritumu glabāšana.
Sadedzināšanas iekārtas Lidmašīnas un helikopteri	LR Aizsardzības ministrijas Nacionālie bruņotie spēki (NBS) Nodrošinājuma pavēlniecības 2. reģionālais nodrošinājuma centrs	Piesārņojošo vielu emisijas no katlu mājām Troksnis.
Sadedzināšanas iekārtas Kokzāģētavas un kokapstrādes iekārtas	SIA „TEZEI-S”	Katlu mājas emisijas gaisā

⁷ Vides pārraudzības valsts biroja dati, www.vpvb.gov.lv

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Novadā jāveic B un C piesārņojošās darbības komersantu un iestāžu stingri kontroles pasākumi, lai nepieļautu atļaujās norādīto emisiju limitu pārsniegšanu un ievērots tiktu atļauju derīguma termiņš.

3.9 IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Ķeguma novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam tika izstrādāts, apkopojot pieejamo informāciju, un sniedz priekšstatu par Ķeguma novada teritorijas turpmāko izmantošanu un iespējamām problēmām vides jomā. Būtiskākās teritorijas plānojuma daļas ir Grafiskā daļā (pilsētas un ciemu robežas, teritorijas funkcionālais zonējums, apgrūtinātās teritorijas un objekti) un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN). TIAN tiek noteiktas gan vispārīgās prasības teritorijas izmantošanai un apbūves veidošanai, gan katras konkrētās teritorijas – funkcionālās zonas (savrupmāju, publiskās, rūpnieciskās u.c. blīvas apbūves teritoriju, lauksaimniecības, mežsaimniecības, ūdeņu u.c. teritoriju) Ķeguma pilsētā, ciemos un lauku teritorijā atļautajai izmantošanai, novērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus. Plānotā izmantošana tiek sabalansēta ar bioloģiskās daudzveidības un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu.

Teritorijas plānojumā valsts politikas dokumentu, vadlīniju un normatīvo aktu noteiktās prasības netiek grozītas, bet gan „sakārtotas” teritoriāli. Dažādu nozaru un institūciju normatīvie akti var nesaskanēt un būt pretrunā viens ar otru, līdz ar to, tie pietiekami skaidri nenodefinē noteikumus, kas būtiski teritorijas turpmākajai attīstībai. Tādēļ pašvaldība un valsts atbildīgās institūcijas var pieņemt lēmumu par papildus ierobežojumu noteikšanu zemes izmantošanai, lemj par lokālplānojumu, detālplānojumu un tematisko plānojumu teritorijām, īpaši aizsargājamo teritoriju, kultūras pieminekļu saglabāšanu un tām pieguļošo teritoriju attīstību.

Neīstenojot Ķeguma novada teritorijas plānojumu 2013. – 2024. gadam var prognozēt negatīvu ietekmi uz pašvaldības ekonomisko un sociālo attīstību. Iespējama vides pasliktināšanās, it īpaši attiecībā uz virszemes ūdeņu un atmosfēras gaisa kvalitāti, kultūrvēsturiskajām un ainaviskajām vērtībām. Novadā būtu apgrūtināta vai pat neiespējama saskaņota infrastruktūras izveide pilsētas un ciemu apbūves teritorijās, ražošanas teritorijas tiktu izvietotas blakus atpūtas un dzīvojamo ēku teritorijām. Nepārdomāta teritorijas attīstība veicinātu paaugstinātu stresa situācijas un sekmētu dzīves vides kvalitātes samazināšanos novadā un iespējamu vides stāvokļa regresiju.

6.tabula. Teritorijas plānojuma neesamības novērtējums

Esošais stāvoklis	Sekas, ja teritorijas plānojums netiek īstenots
Zemes īpašuma izmantošanu nosaka NĪLM (pēc Valsts zemes dienesta klasifikācijas), pilsētas un pagastu teritorijās noteikti dažādi ierobežojumu zemes vienību dališanai.	Nav vienotu un skaidru normu visā novada teritorijā, līdz ar to apgrūtināts pašvaldības darbs, lielāka konfliktsituāciju iespējamība attiecībā uz zemes izmantošanu un apbūves veidošanu. Iespējama vērtīgo LIZ apbūve, apmežošana un kultūrvēsturiskās ainavas būtiski pārveidojumi. Spekulatīvas darbības ar zemi, neracionāla un nepamatota zemes izmantošana, neraksturīgas apbūves veidošana.
Aizsargjoslas nav iezīmētas zemes īpašumu plānos.	Iespējamās likumā neparedzētas darbības aizsargjoslu teritorijās.
Zemes īpašnieks pašvaldībā nevar iegūt informāciju par iespējamiem aprobežojumiem nekustamo īpašumu attīstībai.	Tiek pieļauta iespēja attīstīt saimniecisko darbību nepiemērotās teritorijās – kultūras pieminekļu aizsargjoslās, aizsargājamo un saglabājamo ainavu teritorijās.
Nav nodefinēti nosacījumi apbūves blīvumam, ēku augstumam.	Ir iespēja būtēt ainavā disharmonējošas ēkas. Ēkas, kuras pazemina blakusesoša īpašuma vērtību.
Īpašniekam nav nodefinēta atbildība par	Bijušo ražošanas korpusu un fermu grausti vizuāli mazina teritorijas

Īpašuma sakopšanu.	ainavisko pievilcību, latvāņu izplatība, zemes īpašumu nekopšana (aizaugšana ar nezālēm, krūmājiem), meliorācijas sistēmu degradācija utml.
Nav apkopota informācija par vides situāciju un problemātiskajām teritorijām pagastā.	Iespējams lokāls pazemes ūdens piesārņojuma risks (pamestie urbumi, potenciāli piesārņotās vietas).

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

4.1 ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN OBJEKTI

4.1.1. DABAS PARKS „OGRES IELEJA”

Dabas parks „Ogres ieleja” valsts aizsardzībā ir kopš 2004. gada, *Natura 2000* teritorija. Aizsargājamās teritorijas platība ir 7516 ha.

Administratīvais iedalījums: Ērgļu novada Ērgļu un Sausnējas pagasts; Ogres novada Mazozolu pagasts Taurupes pagasts Meņģeles pagasts Madlienas pagasts Ogresgala pagasts Krapes pagasts Lielvārdes novada Lēdmanes pagasts Ķeguma novada Rembates pagasts.

Daba parkā sastopamas retās gobu un vīksnu audzes, Ogres upes vecupes. Teritorijas nogāžu pakājē izplūst gruntsūdeņi, veidojas avoksnāji un pārmitras vietas. Pļāvās sastopama liela retu augu sugu daudzveidība. No putnu sugām sastopams baltmuguras un vidējais dzenis.

Dabas parkam izstrādāts dabas aizsardzības plāns, laika posmam no 2008. līdz 2018. gadam. Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi dabas parkam līdz šim nav izstrādāti. Dabas aizsardzības plānā noteikti dabas parka ilgtermiņa un īstermiņa mērķi.

Dabas parka „Ogres ieleja” ilgtermiņa mērķi:

- ✓ Saskaņotas dabas aizsardzības, pašvaldību un zemes īpašnieku intereses un nodrošināta vienota dabas kompleksa (upes ielejas) aizsardzība, nepieļaujot teritorijas fragmentāciju;
- ✓ Saglabāts teritorijai raksturīgais reljefs, ainava un ekoloģiskie procesi, nodrošinot bioloģiski vērtīgāko platību un dzīvotņu saglabāšanu un uzturēšanu Ogres upes ielejā, izmantojot kompleksu apsaimniekošanu;
- ✓ Dabas parka “Ogres ieleja” teritorijā ir attīstīta tūrisma infrastruktūra, kura ir bāzēta uz ilgtspējīgu un saudzīgu vietējo dabas, kultūras, vēstures un cilvēkresursu izmantošanu, veicinot teritorijas apmeklētāju aktīvu darbošanos un izglītošanu ar vidi un dabas aizsardzību saistītos jautājumos.

Uz dabas parka teritoriju negatīvu ietekmi atstāj notekūdeņu novadīšana upē no apdzīvotām vietām, saimniecībām, kas atrodas upes krasta zonā, biogēnu noplūde no upes krastos notiekošas saimnieciskās darbības. Uzbūvējot aizsprostus uz upes, tiek izmainīti biotopi, uzkrājas biogēni, tiek pārtraukta zivju migrācija pa upi un iznīcinātas vērtīgo zivju nārstu un dzīves vietas. Ietekmi uz upi atstāj nepareiza upes krastu apsaimniekošana, izgāztuvju izveidošana upes krastā, tūristu nesankcionētās apmetnes un makšķernieku skaita pieaugums.⁸

Teritorijas plānojuma risinājumu ietekme

Ķeguma novada teritorijas plānojuma risinājumi dabas parka “Ogres ieleja” teritorijā paredz saglabāt dabā esošo pašreizējo teritorijas izmantošanu jeb funkcionālo zonējumu - galvenokārt „Ūdeņu teritorijas (Ū)” – Ogres upe, „Lauksaimniecības teritorijas (L)” un „Mežu teritorijas (M)”, kā arī jau esošās vēsturiskās blīvākas apbūves teritorijas Glāzšķūņa ciemā - savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas (DzS) un publiskās apbūves teritorijas (P). Ārpus vēsturiskajām Glāzšķūņa ciema apbūves teritorijām, jaunas blīvas apbūves teritorijas netiek plānotas.

Pozitīvi ir jāatzīmē, ka salīdzinoši ar iepriekšējo plānošanas periodu (spēkā esošo teritorijas plānojumu), Glāzšķūņa ciema teritorijas robežas ir samazinātas. TIAN iekļauti nosacījumi intensīvas mežsaimniecības un apmežošanas ierobežošanai, kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanai, kā arī neattīrītu notekūdeņu noplūdes nepieļaušanai Ogres upē, kas ir būtiskākais „Ogres ielejas” dabas parka dabas vērtības apdraudošos faktors. Jāatzīmē, arī, ka TIAN nosaka, ka jaunveidojamām zemes vienībām, neatkarīgi no teritorijas plānojuma zonējuma veida, minimālā platība ir jānosaka atbilstoši ĪADT normatīvo aktu prasībām.

⁸ Dabas parka “Ogres ieleja” dabas aizsardzības plāns, 2008., SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”.

Ogres upei teritorijas plānojumā noteikta un attēlota virszemes ūdensobjekta aizsargjosla lauku teritorijā - 300 m vai visas applūstošās teritorijas platumā, Glāzšķūņa ciemā - 10 m aizsargjosla vai visas applūstošās teritorijas platumā.

Izanalizējot Grafiskajā daļā noteikto funkcionālo zonējumu, TIAN iekļautos nosacījumus izmantošanai, var uzskatīt, ka teritorijas plānojuma īstenošana neradīs būtiskāku ietekmi uz dabas parkā esošajām dabas un ainaviskām vērtībām, kā šobrīd, bet papildus ir iekļauti nosacījumi negatīvo ietekmju mazināšanai.

4.1.2. DABAS LIEGUMS „DAUGAVA PIE KAIBALAS”

Dabas liegums „Daugava pie Kaibalas” aizsardzībā ir kopš 2004. gada, *Natura 2000* teritorija. Aizsargājamās teritorijas platība 576 ha. Dabas lieguma teritorija atrodas Lielvārdes pilsētā ar lauku teritoriju, Jumpravas un Birzgales pagastos.

Dabas teritorija ir nozīmīga putnu ligzdošanas un barošanās vieta. Daugavā šajā posmā ir vairākas salas un sekli niedrāji, kurus pavasarī un rudenī izmanto migrējošie ūdensputni. Zemajās un mitrajās pļavās Daugavas krastos ligzdo bridējputni un griezes. Lieguma mitrājos notiek aktīvākais zivju nārsts visā Ķeguma ūdenskrātuvē. Teritorijā ir četri aizsargājami biotopi, 38 aizsargājamās un retas augu, bezmugurkaulnieku, zivju, nēģu un putnu sugas. Lieguma biotopi veidojušies pēc Ķeguma ūdenskrātuves uzpludināšanas un tos pastāvīgi ietekmē Daugavas hidroelektrostaciju darbības ūdens līmeņa svārstības, kas nemazina lieguma teritorijai piemītošās ievērojamās dabas aizsardzības vērtības.

Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, laika posmam no 2008. – 2018. gadam. Izstrādāti individuālie izmantošanas un aizsardzības noteikumi - MK noteikumi Nr. 668 „Dabas lieguma "Daugava pie Kaibalas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (30.06.2009.).

Dabas lieguma izveidošanas ilgtermiņa mērķis:

Migrējošiem un ligzdojošiem ūdensputniem lieguma teritorijā nodrošinātas piemērotas atpūtas un ligzdošanas iespējas, liegumā sastopamas apsaimniekotas pļavas un uz lieguma salām atrodas saimnieciski neskarti meži.

Ietekmējošie faktori, kas var atstāt negatīvu ietekmi uz dabas lieguma vērtībām ir HES darbības noteiktā regulārā applūšana, Daugavas baseina piesārņojums, neattīrīto notekūdeņu iepludināšana, nesankcionēta atkritumu izmešana, pļavu neapsaimniekošana, zemsedzes nomīdīšana, lauksaimniecības zemju nepārdomāta apsaimniekošana, makšķerēšana un putnu medības.⁹

Teritorijas plānojuma risinājumu ietekme

Ķeguma novada teritorijas plānojuma risinājumi dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” teritorijā paredz saglabāt dabā esošo pašreizējo teritorijas izmantošanu jeb funkcionālo zonējumu - galvenokārt „Ūdeņu teritorijas (Ū)” - Daugavas upe, ļoti nelielā daļa piekrastes un salas teritorijās arī „Mežu teritorijas (M)” un „Lauksaimniecības teritorijas (L)”.

Daugavas upes un tās piekrastes apkārtnes ainava noteikta kā īpaši vērtīga ainavu telpa - Daugavas senieejas kultūrvēsturiskās ainavas telpa (~500 m no krasta līnijas) ar TIAN iekļautiem specifiskiem aprobežojumiem saimnieciskajai darbībai un apbūvei.

Daugavas upei teritorijas plānojumā noteikta un attēlota virszemes ūdensobjekta aizsargjosla - 500 m katrā krastā.

Izanalizējot Grafiskajā daļā noteikto funkcionālo zonējumu, TIAN iekļautos nosacījumus izmantošanai, var uzskatīt, ka teritorijas plānojuma īstenošana neradīs būtiskāku ietekmi uz dabas liegumā esošajām dabas un ainaviskām vērtībām, kā šobrīd, bet papildus ir iekļauti nosacījumi negatīvo ietekmju mazināšanai.

⁹ Dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” dabas aizsardzības plāns 2008.-2018., 2008., Latvijas Dabas fonds.

4.1.3. DABAS PIEMINEKLIS „KALNRĒŽU DOLOMĪTSMILŠAKMENS ATSEGUMS”

Dabas piemineklis „Kalnrēžu dolomītsmilšakmens atsegums” ir aizsardzībā kopš 1977. gada, atrodas Rembates pagastā, aizsargājamās dabas teritorijas platība ir 7,3 ha.

Dabas piemineklis atrodas Ogres kanjonveida ielejas posmā lejpus Glāzšķūņa tilta, augšdevona Ogres svītas stratotips ar glaukonītu saturošiem smilšakmeņiem un fosilo zivju atliekām. Klintīs ir izveidojusies līdz 3,2 m gara ala. Atsegumu lejasdaļā atrodas liela izmēra klintsbluķi, centrālajā daļā - augstāk no upes atrodas pamests karjers.

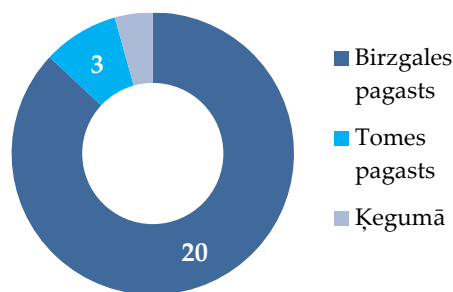
Aizsargājamajai teritorijai nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. No 2001. līdz 2003. gadam *Emerald/Natur 2000* projekta ietvaros teritorijā veikta sugu un biotopu inventarizācija.

4.1.4. DIŽKOKI

Novadā, atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas „Ozols” datiem, kopumā ir 3 dižkoki - divi dižozoli aug Rembates pagastā un viena dižpriede - Tomes pagastā.

4.2 MIKROLIEGUMI

Ķeguma novadā ir izveidoti 23 mikroliegumu aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzībai (*skat. attēlu*). Vislielākais mikroliegumu skaits koncentrējies Birzgales pagastā – 20 mikroliegumi, Tomes pagastā – 3 mikroliegumi.

2. attēls. Mikroliegumu skaits Ķeguma novadā¹⁰

4.3 PAŠVALDĪBAS NOZĪMES AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Teritorijas plānojumā noteiktas un Grafiskās daļas kartēs attēlotas arī pašvaldības nozīmes aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti - Ķeguma Krusta kalns, Mazjumpravas pusmuiža, Ņegas tilts, Birzgales pusmuižas Rūķu parks un jaunsaimnieka dzīvojamā māja Rūķi, Birzgales skolas ēka, 1.un 2.pasaules karā kritušo karavīru piemiņas vietas u.c. (*sīkāku aprakstu skatīt Teritorijas plānojuma TIAN 8.8. pielikumā*).

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritoriju robežas un to funkcionālās zonas, kā arī aizsargājami dabas pieminekļi. To aizsardzību un teritoriju izmantošanu regulē LR normatīvie akti.
- ✓ Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā noteiktās Glāzšķūņa ciema robežās tiks nodotas saskaņošanai Dabas aizsardzības pārvaldei saskaņā ar MK noteikumu Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (16.10.2012.) 81.punktu.
- ✓ Saimnieciskās darbība īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās ir pieļaujama atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību un ierobežojumus.
- ✓ Dabas parka „Ogres ieleja” un dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” dabas aizsardzības plānos noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi pēc iespējas jāiestrādā teritorijas plānojumā.
- ✓ Svarīgi, lai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju saimnieciskās darbības ierobežojumus ievērotu to zemju īpašnieki, kuru īpašumi vai lietojumi atrodas dabas parka un dabas liegumu teritorijās, kā arī potenciāliem tūristiem, apmeklējot, ĪADT būtu jāņem vērā informatīvās zīmes.

¹⁰ DAP datu sistēmas „Ozols” informācija

-
- ✓ Plānotajās „Rūpniecības teritorijās” (R) Glāzšķūņa ciemā pie perspektīvās Maskavas automaģistrāles (E22), kas tieši robežojas ar dabas parka „Ogres ieleja” teritoriju, būtiski ir ievērot ĪADT intereses, pielietot labākos tehniskos risinājumus un videi draudzīgas tehnoloģijas, noteikt buferzonas, lai pēc iespējas mazinātu ietekmi uz dabas parka „Ogres ieleja” dabas vērtībām. Perspektīvā autoceļa E22 trasei tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums (atsevišķiem autoceļa posmiem jau ir veikts).
 - ✓ Gadījumā, ja tiek izstrādāts dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi dabas piemineklim „Kalnrēžu dolomītsmilšakmens atsegums” un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi dabas parkam „Ogres ieleja”, to prasības jāiestrādā teritorijas plānojumā.
 - ✓ Novadā jāveic sabiedrību informējoši pasākumi par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām un objektiem.
 - ✓ Nav pieļaujama teritoriju nekontrolēta un nepamatota apmežošana, neatīrītu notekūdeņu noplūde Daugavas un Ogres upēs un citās ūdenstilpēs un ūdenstecēs.
 - ✓ Pašvaldības nozīmes aizsargājamajām dabas un kultūrvēsturiskajām teritorijām un objektiem ir nozīmīga dabas un kultūrvēsturiskā vērtība un to aizsardzību ir vēlams aizsargāt ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem.
-

4.4 MEŽSAIMNIECĪBAS UN LAUKSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS TERITORIJAS

Ķeguma novadā meži aizņem 59% no kopējās novada teritorijas. Mežos atrodas vairāki mikroliegumi, kas sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un meža platībās ar dabas aizsardzības atzīmēm galvenā funkcija ir dabas vides aizsardzība.

Lauksaimniecības zemes novadā aizņem 28% no novada teritorijas. Tomes pagastā atrodas Tomes poldera teritorija (373,3 ha). 80% lauksaimniecības zemju novadā ir meliorētas.

Ķeguma novada teritorijā sastopami tādi invazīvi augi, kā latvāņi. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta datiem (2008. un 2009. gada uzmērīšanas) ar latvāņu audzēm klātas ir 5,5 ha lielas platības.¹¹ Latvāņi samazina ainavu vizuālo vērtību, pļavu bioloģisko daudzveidību un ir bīstami cilvēku veselībai, radot smagus apdegumus uz ādas.

Novadā pieņemti saistošie noteikumi Nr.11 (protokols nr.17, 15.§) „Ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas ierobežojumi Ķeguma novada pašvaldības administratīvajā teritorijā”. Noteikumi paredz ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas aizliegumu visa Ķeguma novada administratīvajā teritorijā- Ķeguma pilsētā, Rembates pagastā, Birzgales pagastā un Tomes pagastā līdz 2020.gadam.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Atsevišķi jāanalizē neperspektīvo lauksaimniecības zemju apmežošana vai citu saimniecisko darbību sekas, kas saistītas ar zemes lietojuma mērķa maiņu. Izvērtējot jākonstatē vai nav nepieciešama tematiskā ainavu plāna izstrāde.
- ✓ Teritorijas plānojumā lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstības teritorijas noteiktas kā „Lauksaimniecības teritorijas (L)” (lauksaimniecības teritorijas ar atļautām mazākām zemes vienībām (L-1) un „Mežsaimniecības teritorijas (M)”. „Lauksaimniecības teritorijas (L)” atļauta elastīga un daudzveidīga teritorijas izmantošana, kurā līdztekus tradicionālajai lauksaimnieciskajai izmantošanai un viensētu apbūvei, atļauts veidot arī vispārīgās un vieglās ražošanas uzņēmumus, pakalpojumu objektus, tūrisma mītnes u.c. Mežsaimnieciska izmantošana un derīgo izrakteņu ieguve iespējama, veicot zemes lietošanas kategorijas maiņu, ja tas nav pretrunā

¹¹ Valsts augu aizsardzības dienesta dati par latvāņu izplatību.

ar TIAN kritērijiem. Mežu teritorijas (M)”, līdztekus mežsaimnieciskai izmantošanai, atļauta arī ar tūrismu un rekreāciju saistītu ēku būvniecība. Atsevišķos gadījumos atļauta vienas savrupmājas būvniecība, saskaņojot ar Valsts meža dienesta atbildīgo virsmežniecību. Lauksaimnieciska izmantošana un derīgo izrakteņu ieguve iespējama, veicot zemes lietošanas kategorijas maiņu, ja tas nav pretrunā ar TIAN kritērijiem.

4.5 DABAS RESURSU IZMANTOŠANAS TERITORIJAS

4.5.1 DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVES UN KARJERU IZSTRĀDES TERITORIJAS

Pēc LVĢMC datiem Ķeguma novada teritorijā atrodas 38 būvmateriālu izejvielu atradnes un prognožu laukumi, 3 kūdras atradnes un 3 pazemes ūdens atradnes. Tiek izmantotas 10 derīgo izrakteņu atradnes (*skatīt 7.tabulu*) un „Ķeguma” saldūdens atradne. Atradņu izstrāde jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pēc derīgo izrakteņu ieguves izbeigšanas jāveic teritorijas rekultivācija.

7. tabula. Izmantotās smilts, grants atradnes Ķeguma novadā¹²

Nr.p.k.	Atradnes nosaukums	Krājumi, tūkst.m ³
		A (izpētītie)
1.	Ķegaskalns	82,42
2.	Ķegums II	1 385,15
3.	Īsiņi - 2006.gads	76,27
4.	Garkalni	18,46
5.	Egliši	73,51
6.	Strauti	45,95
7.	Meža rotas	152,03
8.	Garkalni 1	19,2
9.	Vecsudrabi	449,48
10.	Kaktiņi	114,76

4.5.2 ŪDENSSAIMNIECĪBĀ UN ENERĢĒTIKĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS

Ūdenssaimniecībā Ķeguma novadā tiek izmantotas caur to plūstošās upes. Attīrīto notekūdeņu novadīšanai Ķeguma pilsētā tiek izmantota Daugava, Birzgales pagastā Zvirgzdenes upe un Rembates pagastā meliorācijas grāvis.

Tomes zivju saimniecībā zivju audzēšanas procesā tiek izmantoti Daugavas ūdeņi, kas zivju baseinos tiek novadīti ar sūkņu palīdzību. Tiek izmantoti arī Līčupes un Prūšupes upju ūdeņi, kas audzētavā tiek novadīti pašteces procesā.

Ķeguma novadā atrodas Latvijas vecākā hidroelektrostacija – Ķeguma HES. Elektroenerģijas ražošanai tiek izmantota Daugava, uz kuras izveidota Ķeguma HES ūdenskrātuve. Ķeguma HES ir trešā lielākā hidroelektrostacija Latvijā un arī viena no lielākajām HES Baltijas valstīs. 7 km garā Daugavas upes posmā augšpus Ķeguma HES atrodas dabas liegums „Daugava pie Kaibalas”, lielākajā teritorijas daļā lieguma robeža noteikta pa Ķeguma ūdenskrātuves krasta līniju. Liegumu veido mākslīgi radīti biotopi, kas veidojušies Ķeguma ūdenskrātuvei daļēji appludinot Daugavas senleju. Ik dienu lieguma teritoriju būtiski ietekmē Ķeguma un Pļaviņu HES darbības noteiktās ūdens līmeņa svārstības, līdz ar to antropogēnā slodze uz teritoriju vērtējama kā būtiska. Ūdenskrātuves uzpludināšanas rezultātā daudzām zivju sugām tika iznīcinātas nārsta vietas.

Applūšanas riska teritorijas Ķeguma HES avārijas gadījumā, teritorijas plānojumā netika attēlotas, jo tā nav brīvas pieejas un publiskojama informācija (atbilst civilās aizsardzības plāna kompetencei).

¹² LVĢMC datu bāzes „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs” dati.

Zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus Ķeguma novada teritorijā uz šādām upēm – Ogre, Līcupe un Zvirgzde, kas šķērso novada teritoriju.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Būtiski ir novada zemes dziļņu resursu izmantošanu sabalansēt ar dabas daudzveidības un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas interesēm.
- ✓ Teritorijas plānojumā kā „Rūpniecības apbūves teritorijas - derīgo izrakteņu ieguves teritorijas R-1” noteiktas tikai jau darbojošos karjeru teritorijas, kā arī derīgo izrakteņu atradņu teritorijas, kurām veikta detalizēta izpēta un saņemtas derīgo izrakteņu ieguves licences/pases.
- ✓ TIAN noteikti nosacījumi, kurus izpildot derīgo izrakteņu ieguve atļauta arī „Lauksaimniecības teritorijās (L)” un „Mežu teritorijās (M)”.

4.6 BLĪVĀS APBŪVES TERITORIJAS

Ķeguma novada apdzīvojuma struktūru veido blīvi apdzīvotās vietas jeb urbānās vietas – Ķeguma pilsēta un ciemi, kā arī lauku teritorijā esošās viensētas un viensētu grupas, lauksaimnieciskās ražošanas objekti, publiskās ēkās u.c.

Izvērtējot vēsturiski izveidojušos novada apdzīvojuma struktūru un to ģeogrāfisko izvietojumu, spēkā esošajos novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumos noteikto, iedzīvotāju skaita dinamiku, apbūves struktūru un plānotās dzīvojamās apbūves teritoriju realizāciju un sociālās infrastruktūras nodrošinājumu, nākotnes iedzīvotāju skaita un saimnieciskās darbības prognožu perspektīvas, teritorijas plānojumā tiek noteiktas un Grafiskās daļas kartēs blīvi apdzīvoto vietu teritoriju robežas attēlotas **Ķeguma pilsētai** un **11 ciemiem** – **Birzgalei** (Birzgaļes pagastā), **Rembatei**, **Glāzšķūnim**, **Ozolkalniem** un **Grauzupei** (Rembates pagastā), **Tomei**, **Berkavai**, **Bekuciemam**, **Salai**, **Rutkiem** un **Arājiem** (Tomes pagastā). Kā ciemu teritorijas ar robežām vairs netiek plānotas trīs iepriekšējā plānošanas periodā noteiktie ciemi - **Rēžas**, **Duklāvi** (Rembates pagastā) un **Latgaļi** (Tomes pagastā).

Novada teritoriālo vienību pagastu teritorijas plānojumos noteiktās pilsētas un ciemu teritoriju robežas ir pārskatītas un precizētas, atbilstoši aktuālajai situācijai un 12 gadu plānošanas perioda perspektīvai, izslēdzot no ciemu teritorijām nepamatoti iekļautās lielās lauksaimniecības zemju un mežu teritorijas, kurās bija plānota jaunas blīvas apbūves veidošanās. Ārpus ciemu centru teritorijām tiek plānotas nevis blīvās „Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS), bet „Lauksaimniecības teritorijas (L)” vai „Lauksaimniecības teritorijas ar atļautām mazākām jaunveidojamajām zemes vienībām (L-1)”.

Teritorijas plānojumā atsevišķi tiek attēlots **funkcionālais zonējums urbānām vietām** - Ķeguma pilsētai, ciemiem, nosakot zonējumu veidus - „Savrupmāju apbūves teritorijas” (DzS, DzS-1 - mežaparka apbūves teritorijas Ķeguma pilsētā), „Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas” (DzM, DzM-1 – jaunveidojamās mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas Ķeguma pilsētā), „Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas” (DzD), „Publiskās apbūves teritorijas”, „Rūpniecības teritorijas” (R, R-1 - Ķeguma HES inženierbūvju teritorijas, R-2, R-3 - derīgo izrakteņu ieguves teritorijas), „Tehniskās apbūves teritorijas” (Ta), „Transporta infrastruktūras teritorijas” (Tr, Tr-1 - NBS aviācijas bāzes „Lielvārde” teritorija) un **funkcionālais zonējums teritorijām, kurās apbūve nav teritorijas primārās izmantošanas veids** – „Lauksaimniecības teritorijas” (L, L-1 - lauksaimniecības teritorijas ar atļautām mazākām jaunveidojamajām zemes vienībām), „Mežu teritorijas” (M), „Ūdeņu teritorijas” (Ū) un „Dabas un apstādījumu teritorijas” (DA, DA-1 - kapsētu teritorijas). TIAN noteikta detalizēta katras funkcionālās zonas atļautā izmantošana, jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība un apbūves parametri - maksimālais apbūves blīvums, maksimālā apbūves intensitāte, minimālā brīvā teritorija, atļautais stāvu skaits, maksimālais būvju augstums u.c..

„Rūpniecības teritorijas” (R), kurās galvenā izmantošana ir saistīta ar ražošanas (gan rūpnieciskās, gan vieglās ražošanas, gan lauksaimnieciskās ražošanas), transporta un noliktavu uzņēmumu apbūvi, novada teritorijas plānojumā galvenokārt tiek saglabātas un paplašinātas tajās teritorijās, kur tās jau atrodas esošajā teritorijas izmantošanā - Birzgaļes ciemā, Tomes ciemā, Rembates ciemā un atsevišķās

vietās lauku teritorijā. Ķeguma pilsētā „Rūpniecības teritoriju” (R) paplašināšana plānojas stratēģiski izdevīgās vietās, kur jau ir nodrošināta tehniskā infrastruktūra - pie dzelzceļa, starp Tomes ielu un Ķeguma prospektu, aiz Ķeguma HES starp Tomes ielu un Daugavu. Jaunas „Rūpniecības teritorijas” (R) tiek plānotas Glāzšķūnī pie perspektīvā Maskavas autoceļa. Tā kā tās tieši robežojas ar dabas parka “Ogres ieleja” teritoriju, plānojot nākotnes saimniecisko darbību, būtiski robežzonā ņemt vērā ĪADT intereses, kā arī ievērot buferzonu.

Teritorijas plānojumā paredzēti risinājumi inženierkomunikāciju būvniecībai, rekonstrukcijai un ekspluatācijai, t.sk., ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmu ierīkošanai. Tiek noteikts, ka jaunveidojamajām apbūves teritorijām, obligāti jāparedz pieslēgšanās esošajiem centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, ja tas ir tehniski iespējams un/vai maģistrālie ūdensvada kanalizācija tīkli ir izbūvēti pa apbūves teritorijai pieguļošo ielu, vai arī jāizbūvē savas vides aizsardzības prasībām atbilstošas notekūdeņu ietaises (centralizētas vai decentralizētas, atkarībā no apbūves gabalu skaita).

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- ✓ Tā kā spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās ciemu teritoriju robežas ir plaši izkļaidētas, starpgabalainas un neveicina kompakto ciemu apbūvi, jaunā novada teritorijas plānojuma risinājumos ir būtiski samazināt ciemu robežas, no to teritorijām izslēdzot iepriekšējā plānošanas periodā noteiktās lielās lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas un meža teritorijas, kā arī vairs neplānojot blīvas dzīvojamās apbūves teritorijas, bez atbilstošas tehniskās infrastruktūras, pašvaldības lauku teritorijā.
 - ✓ Apdzīvojuma struktūras pamatā saglabāta blīvas apbūves (esošās un plānotās) koncentrēšana Ķeguma pilsētā un ciemos, plānojot tajos gan blīvu dzīvojamo apbūvi, gan sabiedriskos un komercobjektus, gan videi draudzīgas, nelielas ražošanas teritorijas, gan labiekārtotas publiskās ārtelpas teritorijas.
 - ✓ Ciema teritorijās, kur pašreizējā izmantošanā zemes vienības tiek izmantotas kā lauksaimniecības zemes ar piemājas saimniecībām, tiek noteikts funkcionālais zonējums „Lauksaimniecības teritorijas ar atļautām mazākām zemes vienībām” (L-1). Nākotnē, izstrādājot detālplānojumu vai zemes ierīcības projektu, atļauta to izmantošana „Savrupmāju apbūves teritorijas” (DzS). Šajā gadījumā, L-1 teritorijām attīstoties kā apbūves teritorijām, svarīgi ir nodrošināt atbilstošas inženierkomunikācijas, it īpaši vidi nepiesārņojošus kanalizācijas sistēmas risinājumus.
 - ✓ Koncentrējot blīvas apbūves teritorijas pilsētā un ciemos un precizējot vai samazinot to robežas, pozitīvi tiks ietekmēta lauku ainava un samazināsies blīvās apbūves ietekme uz vidi, kas savukārt mazina zemju sadrumstalotību, mazinot lauksaimniecībā izmantojamo zemju un mežu zemju īpatsvaru.
 - ✓ Radot jaunus ražošanas uzņēmumus vai paplašinot jaudas esošajos uzņēmumos, kā arī attīstot jaunas ražošanas teritorijas, kas noteiktas teritorijas plānojumā svarīgi ir ievērot labākos tehniskos paņēmienus un tehnoloģijas, lai novērstu piesārņojošo darbību ietekmi uz vidi un cilvēku dzīves vidi.
 - ✓ Lai pēc iespējas mazinātu zemes izmantošanas veidu maiņas un konkrētu objektu (dzīvojamās apbūves, ražošanas, inženierkomunikāciju u.c.) tiešās ietekmes uz vides kvalitāti, ļoti svarīgi ir ievērot un kontrolēt TIAN iekļautos aizliegumus, ierobežojumus un nosacījumus dažādu teritoriju izmantošanai un atļautās apbūves un labiekārtojuma veidošanai.
-

5. TERITORIJAS PLĀNOJUMS UN AR TO SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Teritorijas plānojums Ķeguma novadam laika posmā no 2013. līdz 2024. gadam nosaka pašvaldības teritorijas izmantošanas priekšnoteikumus, dabas resursu, dabas un kultūrvēsturisko vērtību apsaimniekošanas un saglabāšanas noteikumus. Ar teritorijas plānojumu saistītie vides aspekti ir kvalitatīvas dzīves vides attīstība, dabas bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un saglabāšanu.

Periodā no 2013. līdz 2024. gadam Ķeguma novada teritorijas plānojumā tiek noteikta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana (zonējums) un aprobežojumi. Teritorijas plānojums ir daudzpusīgs dokuments, kurā piedāvātās plānotās aktivitātes iespējams atstās noteiktu pozitīvu vai negatīvu ietekmi konkrētā teritorijā.

Izvērtējot teritorijas plānojuma plānotās saimnieciskās aktivitātes, veidojas priekšstats par jomām, kurām būtu jāpievērš uzmanība:

- ✓ plānotās saimnieciskās darbības - lauksaimnieciskās darbības un apmežošanas, derīgo izrakteņu ieguves sabalansēšana ar dabas aizsardzības un kultūras pieminekļu, kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu un ainavas saglabāšanas interesēm;
- ✓ esošo blīvi apdzīvoto vietu apsaimniekošana, jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju veidošanās;
- ✓ kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas efektivitātes paaugstināšana;
- ✓ pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšana, apzināšana un tamponēšana;
- ✓ degradētās un pamestās bijušo lauksaimnieciskās ražošanas objektu (fermu, angāru, kalšu u. c.) teritorijas;
- ✓ potenciāli piesārņoto vietu apsekošana un rekultivācija;
- ✓ Ķeguma HES ietekmes zonas teritoriju attīstība un ietekme, avārijas risks;
- ✓ NBS aviācijas bāzes „Lielvārde” teritorijas attīstība un ietekme uz netālu esoša dabas parka „Ogres ieleja” teritoriju (esošais skrejceļš vērsts uz dabas parka pusi);
- ✓ perspektīvā Maskavas autoceļa E22 attīstība un ietekme (tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums);
- ✓ sabiedrības izglītošana par videi draudzīgu rīcību un resursu apsaimniekošanu.

Novada ģeogrāfiskais novietojums - tuvais attālums no valsts galvaspilsētas Rīgas un gleznainās ainavas pie Daugavas un Ogres upēm var sekmēt jaunu apbūves teritoriju veidošanos, kas var radīt antropogēno slodzi uz vidi, ja netiek izbūvētas efektīvas inženierkomunikācijas. Līdz ar to jāparedz inženierkomunikāciju nodrošinājumu detālplānojumos vai būvprojektā, iekļaujot ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas risinājumus. Ķeguma pilsētā un ciemos, cik vien iespējams, jāparedz plānotās apbūves pieslēgšana esošai centralizētai ūdensapgādei un notekūdeņu savākšanai. Ūdens attīrīšana un novadīšana vidē jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1 STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Vides aizsardzības jomā starptautiskie mērķi tiek iekļauti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” jeb Orhūsas konvencija.	Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs. Latvija ratificējusi 2002.gadā. Konvenciju pieņēma Orhūsā, 25.06.1998.g.
Konvencija par bioloģisko daudzveidību jeb Riodežaneiro konvencija (1992.).	Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana. Galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana. Latvija ratificēja 1995. gadā.
Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību jeb Bernes konvencija (1979.).	Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu, to dabiskās dzīvotnes, īpaši sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība. Īpaši akcentēta apdraudēto un izzūdošo sugu aizsardzība.
Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību jeb Bonnas konvencija (1979.).	Šī konvencija deklarē migrējošo sugu saglabāšanas nozīmīgumu un šim mērķim lietojamo pasākumu saskaņošanu starp areāla valstīm, un, kur tas ir iespējams un ir mērķtiecīgi, sevišķu uzmanību veltījot tām migrējošām sugām, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs, kā arī veicot individuālā kārtā vai sadarbībā atbilstošus pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.
ES Padomes direktīva 79/409/EEK (02.04.1979.) Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva.	Direktīvas mērķis ir aizsargāt, pārzināt un uzraudzīt putnu sugas, putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju, kā arī noteikt to izmantošanas normas. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai skaitliski uzturētu putnu sugu populācijas tādā līmenī, kas pirmkārt atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim.
Padomes direktīva 92/43/EEK „Par dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību” jeb Biotopu direktīva.	Tās pamatā ir vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla <i>NATURA 2000</i> izveidošana, veicinot izpēti un zinātniskos darbus. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. EP direktīvas attiecināmas uz 5 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopu tipiem, 1 augu, 18 putnu, 5 zīdītājdzīvnieku, 2 abinieku un 2 kukaiņu sugām.
Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2000/60/EK Ūdeņu struktūrdirektīva (23.10.2000.)	Mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu.

6.2 NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Nacionālajā vides un dabas aizsardzības likumdošanā tiek iestrādāti starptautiskie vides aizsardzības mērķi.

<p>Vides politikas pamatnostādnes 2009. – 2015. gadam</p>	<p>Vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā tiek aprakstīta esošā situācija, noteikti vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un politikas rezultāti, kā arī uzdevumi politikas mērķu sasniegšanai.</p>
<p>Vides politikas galvenais mērķis:</p>	<p>nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, realizējot ilgtspējīgas attīstības principus, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdarbību lēmumu pieņemšanā un informēšana par vides stāvokli.</p>
<p>Svarīgākie vides aizsardzības mērķi:</p>	<p>✓ Nodrošināt gaisa kvalitāti saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, iesaistot pašvaldības, komersantus un sabiedrību.</p> <p>Pasākumi mērķa sasniegšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizēt gaisa kvalitātes uzlabošanas programmas pašvaldībās, novērtēt un uzlabot jau agrāk pašvaldībās īstenoto pasākumu efektivitāti; - rosināt jaunu tehnoloģiju ieviešanu un resursu racionālu izmantošanu; - samazināt iedzīvotāju neapmierinātību ar gaisa kvalitāti informējot par gaisa kvalitātes jautājumiem un katra iedzīvotāja iespējām samazināt gaisa piesārņojumu; - sabiedrību nodrošināt ar informāciju par vides troksni un paredzamajiem pasākumiem trokšņa samazināšanai, u. c. pasākumi.
	<p>✓ Nodrošināt ūdens kvalitāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, samazināt iekšējo ūdeņu eutrofikāciju, sniegt ūdenssaimniecības pakalpojumus un nodrošinot to kvalitāti.</p> <p>Pasākumi mērķa sasniegšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - turpināt realizēt pasākumus komunālo notekūdeņu un bīstamo vielu radītā virszemes ūdeņu piesārņojuma samazināšanai, tai skaitā sakārtojot notekūdeņu apsaimniekošanu attiecībā uz apdzīvotām vietām; - īstenot barības elementu noplūdes samazināšanas pasākumus īpaši jutīgajās teritorijās, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem, veicināt labas lauksaimniecības prakses nosacījumu ievērošanu visā Latvija teritorijā; - sekmēt starptautisko sadarbību pārrobežu upju baseinos; - sagatavot vispārīgāko informāciju par ūdens taupīšanas iespējām; - kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošināšana, un novecojušās ūdenssaimniecības infrastruktūras uzlabošanu, lai mazinātu ūdens zudumus no tīkliem, u. c. pasākumi.
	<p>✓ Nodrošināt zemes resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot ilgtspējīga patēriņa un ražošanas principa realizēšanu.</p> <p>Pasākumi mērķa sasniegšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sabiedrības informēšana par dabas resursiem un to izmantošanas iespējām, kā arī ģeoloģiskajiem procesiem, kas norisinās mūsdienās; - piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra aktualizēšana un tā izmantošana teritorijas plānošanas procesā; - veicināt sadarbību starp komersantiem, valsts iestādēm un pašvaldībām, kas vērsta uz rūpniecisko avāriju risku samazināšanu, vides un cilvēku

	<p>drošības palielināšanu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - veidot sadzīves atkritumu šķirošanas un dalītas savākšanas sistēmas visos atkritumu apsaimniekošanas reģionos un noorganizēt atkritumu savākšanas pakalpojumu pieejamību; - izvērtēt ekonomisko instrumentu nepieciešamību, kas sekmētu notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu, u. c. pasākumi.
	<p>✓ Nodrošināt dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotību.</p> <p>Pasākumi mērķa sasniegšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt ĪADT apsaimniekošanu (veicināt pašvaldību iesaistīšanos ĪADT apsaimniekošanā, veidojot valsts un privāto partnerību, kā arī sekmējot biedrību un nodibinājumu līdzdalību, ĪADT apsaimniekošanā); - palielināt sabiedrības izpratni par dabas vērtībām, u. c. pasākumi.
	<p>✓ Nodrošināt Latvijas investīcijas globālo klimata pārmaiņu novēršanā, nodrošinot vides aizsardzības un ekonomisko interešu līdzsvarotību.</p> <p>Pasākumi mērķa sasniegšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veikt sabiedrības informēšanu par klimata pārmaiņām un sabiedrības līdzdalības palielināšanu, veicināt iniciatīvu lokālā līmenī; - sekmēt daudzdzīvokļu ēku renovāciju atbilstoši energoauditu rezultātiem, u. c. pasākumi.
„Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai” (1995. gads)	<p>Politikas dokuments, uz kura pamata ir noteiktas prioritātes šobrīd realizētajai vides politikai. Vides politikas plāns nosaka, ka teritorijas plānošana ir vides aizsardzības politikas īstenošanas līdzeklis, ar kura palīdzību iespējams regulēt sabiedrības mijiedarbību ar vidi, izvirzīt nosacījumus un prasības atsevišķu vides aizsardzības problēmu risināšanai. Teritoriālā plānošana veic preventīvās vides aizsardzības funkcijas.</p>
Vides monitoringa programma (apstiprināta 2010. gadā)	<p>Nosaka kārtību, kādā veicams vides monitoringa programma sastāv no sekojošām četrām programmām:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gaisa monitoringa programma; - Ūdeņu monitoringa programma; - Zemes monitoringa programma; - Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.
Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma	<p>Programmas uzdevums Latvijā ir sekmēt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu reizē aizsargājot dabu. Vadīt dabas aizsardzības darbu no valdības līmeņa līdz pašvaldībām un iedzīvotājiem. Nodrošināt Latvijas starptautisko saistību izpildi, palīdzēt ārvalstu un vietējiem uzņēmējiem saskaņot prioritātes investīcijām un tehniskās palīdzības projektiem.</p>

<p>Svarīgākie likumi un Ministru kabineta noteikumi, kuru realizācija nodrošina vides un dabas aizsardzības pasākumu ievērošanu līmenī ir:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Aizsargjoslu likums" (05.02.1997), ar grozījumiem (13.10.2011.); 2. "Atkritumu apsaimniekošanas likums" (28.10.2010.) ar grozījumiem (01.01.2011.); 3. „Dabas resursu nodokļa likums” (15.12.2005.) ar grozījumiem (16.12.2010.); 4. Ministru kabineta 2002.gada 20.augusta noteikumi Nr.379 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem", ar grozījumiem (30.12.2011.); 5. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", ar grozījumiem (10.11.2009.); 6. Likums „Par piesārņojumu” (15.03.2001.), ar grozījumiem (14.07.2011.); 7. „Ūdens apsaimniekošanas likums” (12.09.2002.) ar grozījumiem (03.03.2011.); 8. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību", ar grozījumiem (11.08.2009.); 9. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993.), ar grozījumiem (28.04.2011.); 10. Ministru kabineta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.); 11. Ministru kabineta noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (12.03.2002.), ar grozījumiem (22.12.2009.); 12. „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (16.03.2000), ar grozījumiem (15.12.2011.). 13. Ministru kabineta noteikumi Nr.281 „Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas” (24.04.2007.), ar grozījumiem (02.03.2010.); 14. „Meža likums” (24.02.2000.), ar grozījumiem (13.10.2011.); 15. „Tūrisma likums” (17.09.1998.), ar grozījumiem (10.12.2009.); 16. Ministru kabineta noteikumi Nr.668 „Dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (30.06.2009.). 17. 18.12.2012. noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”. 18. Ministru kabineta 19.04.2011. MK noteikumi Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)”.
--	--

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1 TIEŠĀS IETEKMES

Tiešās ietekmes rodas veicot darbības, kas nepastarpināti iedarbojas uz vidi un rada izmaiņas. Tiešās ietekmes uz vidi galvenokārt rada zemes lietojuma veida maiņa, veidojot jaunu dzīvojamo un rūpniecisko apbūvi, attīstot transporta infrastruktūru, veicot derīgo izrakteņu ieguvei, apmežošanu, kā arī piesārņojuma emisija vidē - ūdenstecēs un ūdenstilpēs, atmosfēras gaisā, augsnē u.c.. Jaunu teritoriju apbūve, veicot zemes lietošanas kategorijas maiņu, samazina dabas pamatnes platības.

Ķeguma novada teritorijas plānojumā paredzētās būtiskākās tiešās ietekmes, kas saistītas ar zemes izmantošanas veidu maiņu, ir apbūves attīstība un plānošana Ķeguma pilsētā, ciemos un lauku teritorijās, iespējama lauksaimniecības zemju apmežošana, jaunu derīgo izrakteņu ieguves karjeru veidošana esošajās lauksaimniecības un meža zemēs. Attīstoties blīvai dzīvojamai apbūvei tiešo ietekmju slodze var tikt samazināta līdz minimumam, ja tiek sakārtota ceļu infrastruktūra, nodrošināta efektīva inženierkomunikāciju darbība un teritoriju apsaimniekošana. Pastiprināta uzmanība jāpievērš, paplašinot apbūvi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās vai to tuvumā. Lai pēc iespējas mazinātu zemes izmantošanas veidu maiņas un konkrētu objektu (dzīvojamās apbūves, ražošanas, inženierkomunikāciju u.c.) tiešās ietekmes uz vides kvalitāti, ļoti svarīgi ir ievērot un kontrolēt TIAN iekļautos aizliegumus, ierobežojumus un nosacījumus dažādu teritoriju izmantošanai un atļautās apbūves un labiekārtojuma veidošanai, kā arī ievērot LR normatīvos aktus. Pirms zemes izmantošanas veidu maiņas rūpīgi jāizvērtē šādas darbības ietekme uz vidi un ainavu tiešā un attālākā tuvumā.

Derīgo izrakteņu ieguve ietekmē gan vidi, gan hidroloģisko režīmu, gan ainavas, gan arī tiek zaudētas zemes vērtības, kuras var tikt izmantotas lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā. Teritorijas plānojumā esošās derīgo izrakteņu karjeru teritorijas noteiktas kā „Rūpniecības teritorijas” (R-1), bet jaunas bieži sastopami derīgo izrakteņu atradņu izveide un ieguve atļauta, ja tas nav pretrunā ar LR normatīviem aktiem, arī „Lauksaimniecības teritorijās” (L) un „Mežu teritorijās” (M).

Radot jaunus ražošanas uzņēmumus vai paplašinot jaudas esošajos uzņēmumos, kā arī attīstot jaunas ražošanas teritorijas, kas noteiktas Ķeguma novada teritorijas plānojumā svarīgi ir ievērot labākos tehniskos paņēmienus un tehnoloģijas, lai novērstu piesārņojošo darbību ietekmi uz vidi un cilvēku dzīves vidi.

Pieaugot transporta plūsmai novadā, var pieaugt piesārņojuma emisijas. Novada teritoriju šķērso vairāki valsts nozīmes autoceļi un dzelzceļa līnijas, kas var veicināt gaisa piesārņojuma palielināšanos. Ķeguma novada teritoriju šķērsos perspektīvais autoceļš E22, kura būvniecības laikā tiks veikta ietekme uz vidi¹³, bet tai pašā laikā, šī apvedceļa izbūve samazinās auto intensitāti uz autoceļa A6, kas iet cauri Ķeguma pilsētai.

Pašvaldības teritorijā ir realizēti vairāki ūdenssaimniecības attīstības projekti, rekonstruētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un kanalizācijas tīkli. Būtisks notekūdeņu pieaugums tuvākajā nākotnē netiek prognozēts, jo novadā pastāv iedzīvotāju skaita un būvniecības aktivitātes samazinājuma tendence. Svarīgi ir pēc iespējas vairāk pieslēgt jaunus patērētājus centralizētajiem kanalizācijas tīkliem.

7.2 NETIEŠĀS IETEKMES

Mijiedarbojoties videi un tiešajām ietekmēm uz to, veidojas **netiešās vides ietekmes**. Netiešo ietekmi uz vidi novadā var veidot tūristu skaita pieaugums un NBS lidlauka (aviācijas bāzes „Lielvārde”) darbība

¹³ dažiem perspektīvā autoceļa posmiem jau veikts

Attīstoties tūrisma sektoram novadā un pieaugot atpūtnieku skaitam, ir jāsakārto tūrisma un atpūtas infrastruktūra. Jānodrošina labiekārtotas atpūtas vietas, kurās izveidotas speciālas ugunskuru vietas, izvietotas atkritumu urnas un tualetes. Izveidojot dabas takas, netiks paaugstināta slodze uz vidi, un nobradāta zemsedzes virskārta.

LR AM Nacionālo Bruņoto Gaisa spēku lidlauks aizņem 438,46 ha lielu platību. Lidlaukā netiek paredzēta intensīva apbūves attīstība un paplašināšanās, tādēļ tā ietekme būs netieša. Pastarpināta ietekme iespējama, radot troksni lidmašīnu pacelšanās un nolaišanās laikā. Troksnis var traucēt dabas parka „Ogres ieleja” mītošos dzīvniekus un Glāžšķūņa ciema iedzīvotājus. Lidosta atrodas netālu no dabas parka un skrejceļš ir vērsts uz dabas parka pusi.

Veicot apbūvi uz jau esošiem pamatiem un neapbūvējot jaunas teritorijas ietekme uz vidi tiek vērtēta kā nenozīmīga.

7.3 ĪSLAICĪGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES

Īslaicīgās ietekmes uz vidi veidojas ražošanas teritoriju, apbūves teritoriju un infrastruktūras izbūves laikā. Būvniecības laikā veidojas troksnis, putekļi, tiek bojāta zemes virskārta, veidojas būvgruži. Šiem faktoriem jābūt likvidētiem līdz ar paredzēto būvdarbu beigšanu, lai šie faktori neradītu ilglaicīgu ietekmi.

Par nelielu īslaicīgu ietekmi uz vidi novada teritorijā var uzskatīt apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un atpūtai, līdz ar to pašvaldībai aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes visvairāk tūristu iecienītajās atpūtas vietās, kā arī jāparedz autostāvvietas automašīnu novietošanai.

Ilglaicīgu ietekmi uz vidi atstāj darbības, kuras saistītas ar zemes lietojuma maiņu no viena zemes lietojuma mērķa uz citu, tajā skaitā atmežošana. Ilglaicīgu ietekmi atstāj intensīvā lauksaimniecība, derīgo izraķteņu teritorijas, ražošanas teritorijas, blīvas apbūves teritorijas, transporta ceļi un inženierkomunikācijas.

<i>Izmantošana</i>	<i>Iespējamās ietekmes</i>	<i>Ieteikumi šo iespējamo ietekmju mazināšanai</i>
<p>Mežu teritorijas</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ meža zemju atmežošana; ✓ apbūve, dabas tūrisma infrastruktūras objekti; ✓ derīgo izraķteņu ieguve; ✓ lauksaimnieciska izmantošana. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mainās ainava; ✓ mainās biotopi; ✓ augu sugu sastāva izmaiņas vai iznīcināšana; ✓ īpaši uzmanīgi šīs darbība jāveic ĪADT tuvumā vai buferzonā, lai neietekmētu pašu ĪADT; ✓ - samazinās meža teritoriju īpatsvars konkrētajā teritorijā. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Teritorijas plānojumā attēlotas derīgo izraķteņu ieguves teritorijas, kurās jau notiek ieguve un kurās ir veikta izpēte, nosakot šīs teritorijas kā perspektīvas derīgo izraķteņu ieguvei; ✓ derīgo izraķteņu ieguve jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām; ✓ pirms darbu uzsākšanas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā vai to robežās, ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums uz NATURA 2000 teritoriju (saskaņā ar 2006.gada 6.jūnija MK noteikumiem Nr.455 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)”); ✓ pirms darbu uzsākšanas, jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi; ✓ neveicināt vērtīgo lauksaimniecības zemju un ainaviski vērtīgo teritorijās apmežošanu.
<p>Lauksaimniecības teritorijas</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zemes lietošanas veida maiņa apbūves 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mainās ainava; ✓ izmaiņas virszemes 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ atbalsīt zemnieku interesi par lauksaimniecību, nodrošinot zemju

Izmantošana	Iespējamās ietekmes	Ieteikumi šo iespējamo ietekmju mazināšanai
<p>teritorijās;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zemes lietošanas veida maiņa meža zemēs; ✓ zemes lietošanas veida maiņa derīgo izraķeņu teritorijās. 	<p>notecē;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ mainās biotopi; ✓ samazinās lauksaimniecības zemju īpatsvars konkrētajā teritorijā. 	<p>atbilstošu apsaimniekošanu (atbalstot arī bioloģisko un netradicionālo lauksaimniecību);</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ lauksaimniecības zemi mainīt apbūves zemēs tikai tad, ja tam ir pamatota vajadzība, tiek aizpildīti un sakopti „brīvie zemes apbūves gabali”, tādejādi arī tiek sakopta vide; ✓ novada teritorijas plānojumā noteiktas Lauksaimniecības teritorijas (L-1), kas ir tālākas perspektīvas apbūves zemes ciemos, kuru galvenā izmantošana ir lauksaimnieciskā darbība un dzīvojamo māju apbūve, bet papildus izmantošana – citu atļauto būvju būvniecība un teritorijas izmantošana; ✓ attīstot apbūvi ņemt vērā arī novada ainaviskās vērtības; ✓ veicot lauksaimnieciskās darbības, ievērot Aizsargjoslu likumā noteiktos virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu platumus un aprobežojumu tajās.
<p>Pilsētas, ciemu un citu urbāno vietu apbūve</p> <p>Teritorijas plānojums paredz precizēt esošo ciemu robežas, pārsvarā samazinot esošās ciemu robežas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mainās ainava; ✓ iespējams pazemes ūdeņu piesārņojums; ✓ iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; ✓ mainās zemes izmantošanas veids (no lauksaimniecības, mežsaimniecības – apbūves); ✓ palielinās notekūdeņu daudzums un noslodze NAI; ✓ palielinās atkritumu daudzums. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ maksimāli aizpildīt „brīvos” laukumus jau esošā apdzīvotā vietā; ✓ apbūvēt „nesakārtotas”, pamestas teritorijas/pagalumus, tādejādi sakārtot teritoriju; ✓ jaunās apbūves teritorijas maksimāli pieslēgt kopējam kanalizācijas, ūdensapgādes tīklam; ✓ izsniedzot būvatļaujas un izvērtējot detālplānojumus paredzēt ceļu infrastruktūru, pieslēgumus.
<p>Rūpnieciskā apbūve</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mainās ainava; ✓ iespējams pazemes ūdeņu piesārņojums; ✓ iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; ✓ gaisa piesārņojums; ✓ palielinās troksnis; ✓ atkritumu daudzuma palielināšanās; ✓ - palielinās pieprasījums pēc pazemes ūdeņu/dzeramā ūdens izmantošanas. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ jaunas ražošanas zonas veidot jau esošo tuvumā vai „degradēto” teritoriju vietās (tādejādi sakārtojot teritoriju gan vizuāli, gan teritoriāli); ✓ paredzēt pieslēgties kopējam ūdensapgādes un kanalizācijas tīklam; ✓ paredzēt ligumu par atkritumu (arī bīstamo, ja tādi ir) apsaimniekošanu; ✓ - jaunas ražošanas teritorijas neveidot blīvi apdzīvoto vietu tuvumā, izglītības iestāžu, rekreācijas teritoriju tiešā tuvumā, ainaviski vērtīgās teritorijās.
<p>Atpūtas un tūrisma teritoriju attīstība un infrastruktūras</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ palielinās tūrisma plūsma konkrētās 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ labiekārtot atpūtas vietas; ✓ izstrādāt atkritumu šķirošanas sistēmu un

<i>Izmantošana</i>	<i>Iespējamās ietekmes</i>	<i>Ieteikumi šo iespējamo ietekmju mazināšanai</i>
objektu būvniecība	<ul style="list-style-type: none"> teritorijās; ✓ palielinās atkritumu daudzums atpūtas vietās; ✓ izteikti sezonāla tūrisma plūsma uz noteiktiem atpūtas, tūrisma objektiem; ✓ palielinās ceļu būves atkritumi to būvniecības laikā; ✓ palielinās noslodze ✓ iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; ✓ iespējamās biotopu izmaiņas; ✓ tūrisma un atpūtnieku skaita palielināšanās vasaras sezonā; ✓ - atpūtnieku atstātu atkritumu daudzuma palielināšanās 	<ul style="list-style-type: none"> ievieš ikdienā; ✓ ierīkot labiekārtotas peldvietas; ✓ ierīkot pastaigu takas, informatīvos standus; ✓ veloceļu izveide pašvaldības teritorijā, paredzot pieslēgumu kaimiņu pašvaldību veloceļiem, ja tādi ierīkoti; ✓ jāizdod pašvaldību saistošie noteikumi par prasībām atpūtas vietu ierīkošanā, uzturēšanā un apsekošanā; ✓ jābūt skaidri nodefinētiem ezera piekrastes apsaimniekošanas noteikumiem; ✓ - jāņem vērā un jāiestrādā teritorijas plānojumā dabas aizsardzības plāna vadlīnijas, ieteikumi, apsaimniekošanas noteikumi

7.4 SUMMĀRĀS IETEKMES

Summārās ietekmes uz vidi teritorijas plānošanas ietvaros ir ietekmju kopums, kas veidojas, īstenojot plānošanas dokumentā paredzētos pasākumus. Izstrādājot teritorijas plānojumu, tajā ir iekļauti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, TIAN paredzas prasības, kas gan tieši, gan netieši mazinās darbību negatīvo summāro ietekmi uz vidi. Līdz ar to var secināt, ka summārā ietekme uz vidi būs pozitīvāka, nekā teritorijas plānojumu neīstenojot.

Tā kā, salīdzinot ar iepriekšējo plānošanas periodu, ir būtiski samazinātas plānotās blīvas apbūves teritorijas (dzīvojamās, ražošanas, publiskās), iekļauti nosacījumi dabas, tajā skaitā ainavisko, kultūrvēsturisko teritoriju izmantošanai un aizsardzībai, tehniskās infrastruktūras efektivitātes paaugstināšanai u.c., novada teritorijā prognozējama vides kvalitātes paaugstināšanās.

Ievērojot vides aizsardzības normatīvus un atbildīgo institūciju izvirzītās prasības, Ķeguma novada teritorijas plānojuma 2013.-2024.g. īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik. Tā realizācija neradīs būtiski ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un kultūrvēsturisko mantojumu.

8. IETEKMES UZ VIDĪ SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Ķeguma novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam, lai samazinātu teritorijas plānojumā paredzēto darbību ietekmi uz apkārtējo vidi paredz dažādus pasākumus, kas gan tieši, gan netieši mazinās darbību negatīvo ietekmi uz vidi.

8.1 PLĀNOJUMĀ NOTEIKTĀS AIZSARGJOSLAS

Viens no instrumentiem ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšanai ir Latvijas Republikas tiesību aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana.

Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs „Ķeguma novada teritorijas funkcionālais zonējums” tiek attēlotas visa veida aizsargjoslas¹⁴, kas attiecas uz Ķeguma novada teritoriju un kuru platums ir lielāks par 10 m, kā arī 10 m virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas pilsētas un ciemu teritorijās un valsts nozīmes ūdensnoteku aizsargjoslas.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (TIAN) ” 3.4. apakšnodaļā „Aizsargjoslas un tauvas josla” tiek noteikti visi aizsargjoslu veidi (saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, t.i. 11.07.1997. likumu “Aizsargjoslu likums” un atbilstošajām attiecīgo aizsargjoslu noteikšanas metodikām).

Applūstošās teritorijas saskaņā ar Aizsargjoslu likumu noteiktas Daugavas un Ogres upei, Tomes polderī applūstošās teritorijas, tās attēlotas Grafiskās daļas kartēs. Potenciāli applūstošajās teritorijās jāievēro Aizsargjoslu likuma 37.pantā noteiktie ierobežojumi. Vides pārskatā netiek uzskaitītas visas aizsargjoslas, jo tās tiek atrunātas Ķeguma novada teritorijas plānojuma TIAN. Vides pārskatā tiek analizētas šīs aizsargjoslas attiecīgi katrā no tematiskajām apakšnodaļām un kā secinājumi tiek izvērtētas to atbilstība vai neatbilstība spēkā esošajai likumdošanai.

Jaunveidojamajiem objektiem visa veida aizsargjoslas ir jānosaka un jāattēlo lokālplānojumos, detālplānojumos, zemes ierīcības projektos un būvprojektos atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

8.2 PLĀNOJUMĀ FIKSĒTIE IEROBEŽOJUMI

Ķeguma novada teritorijas plānojumā tiek ieļauti pasākumi, kas paredz vides, dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību.

TERITORIJU IZMANTOŠANAS IEROBEŽOJUMI ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJĀS

TIAN iekļauti sekojoši ierobežojumi:

- ✓ Plānojot būvniecību īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (ĪADT), Dabas aizsardzības pārvalde ir tiesīga prasīt attīstītājam izstrādāt lokālplānojumu vai detālplānojumu;
- ✓ Zemes vienībās, kurās tiek izstrādāts lokālplānojums vai detālplānojums, vai būvprojekts ir jāveic dižkoku un dižakmeņu inventarizācija. Par īpaši aizsargājamu koku vai akmens uzskatāms jebkurš koks vai akmens, kas atbilst 16.03.2010. MK noteikumos “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktajiem parametriem;
- ✓ Lai nodrošinātu aizsargājamo koku un dižakmeņu saglabāšanu un to apskates iespēju, tiek aizsargāta arī teritorija 10 m rādiusā ap tiem. Šai teritorijā nav pieļaujama apbūve, tā jāattēlo detālplānojumā un jāievēro būvprojekta situācijas plānā (ģenplānā). Pašvaldībai jāslēdz līgumi ar zemes īpašniekiem par dižkoku un dižakmeņu kā izcilu ainavas elementu saglabāšanu;
- ✓ Lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzību, pirms detālplānojuma izstrādes jāveic sugu un biotopu inventarizācija meža zemēs mežaudzēs uz kūdras augsnēm un slapjām minerālaugsnēm, upju aizsargjoslās, un sausieņu tipos mežaudzēs, kuru vecums pārsniedz 50 gadus;

¹⁴ atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādes mēroga noteiktībai 1: 10 000 un kompetencei

- ✓ Aizsargājamā koka nociršana (novākšana) pieļaujama tikai gadījumos, ja tas kļuvis bīstams - apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus. Aizsargājamā koka nociršanai nepieciešama Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;
- ✓ Meža zemes atmežošana vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņa īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās var tikt veikta tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojumu.

IEROBEŽOJUMI LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMJU IZMANTOŠANAI

TIAN iekļauti sekojoši ierobežojumi:

- ✓ Lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veida maiņa veicama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Zemes lietošanas kategoriju maiņa nav atļauta Tomes polderī. Meliorētajās lauksaimniecības zemēs zemes lietošanas veida maiņa jāaskaņo ar VAS Zemkopības ministrijas Nekustamie īpašumi Zemgales reģiona meliorācijas nodaļu;
- ✓ Lauksaimniecības zemju apmežošana ir aizliegta, ja izpildās vismaz viens no uzskaitītajiem kritērijiem: 1) LIZ auglība ir 30 balles vai augstāka, izņemot kūdrājus un vienlaidus LIZ platība ir 5 ha vai vairāk, izņemot erozijai pakļautās platības, 3) izbūvētas meliorācijas sistēmas (slēgtā drenāža), 4) īpaši vērtīgo ainavu teritorijās, 5) palieņu plāvās, 6) ekoloģiski nozīmīgas lauksaimniecības vai augstas dabas vērtības zemēs, piemēram, LIZ, kas robežojas ar putnu mikrolietumiem;
- ✓ Minimālā jaunveidojamo lauku zemju vienību platība - 1 ha, bet atļauta esošo ēku vai būvju ar pagalmu atdalīšana no pārējās zemes vienības, neievērojot minimālo platību.
- ✓ L-1 teritorijā atļauta jaunu zemes īpašumu veidošana ar minimālo platību - 0,5 ha;
- ✓ No jauna būvējamo cūku vai mājputnu intensīvās audzēšanas kompleksu minimālais attālums līdz Ķeguma pilsētas vai ciema teritorijas robežai - 3 km, no dzīvojamās mājas lauku teritorijā - 1 km;
- ✓ Ierīkojot dīķus un citas mākslīgās ūdenstilpes, to novietne, izmēri un dziļums jāaskaņo ar Pašvaldības būvvaldi, ar platību virs 0,1 ha papildus ir jāizstrādā būvprojekts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- ✓ Lai novērstu pārpurvošanos un gruntsūdeņu līmeņa celšanos, esošās mākslīgās un dabīgās ūdensnoteces ir obligāti jāaglabā vai jāpārkarāto saskaņā ar meliorācijas sistēmas pārkarātošanas projektu, iekļaujot grāvjus un ūdensnoteces vienotā noteces sistēmā. Vismaz reizi 10 gados jāparedz mākslīgo un dabīgo ūdensnoteku pārtīrīšana.

IEROBEŽOJUMI MEŽA ZEMJU IZMANTOŠANAI

TIAN iekļauti sekojoši ierobežojumi:

- ✓ Mežsaimniecisko darbību īpaši aizsargājamās teritorijās nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie normatīvie akti un dabas aizsardzības plānā noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi;
- ✓ Mežu Ķeguma pilsētas un ciemu teritorijās galvenais izmantošanas veids ir sociālo un ekoloģisko funkciju nodrošināšana. Pašvaldības īpašumā esošās mežu teritorijas pilsētā un ciemos jāaglabā kā mežaparks - iedzīvotāju atpūtas un rekreācijas teritorija, neparedzot mežistrādi, izņemot kopšanas cirtes, un apbūvi, izņemot teritorijas labiekārtošanas infrastruktūru;
- ✓ Minimālā jaunveidojamo meža zemju vienību platība - 1 ha, bet atļauta mazākas platības atdalīšana, ja tā tiek pievienota blakus esošajai mežu teritorijai, veicinot to konsolidāciju;
- ✓ Meža zemes atmežošana veicama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

IEROBEŽOJUMI MAZO HIDROELEKTROSTACIJU BŪVNICĪBAI

- ✓ TIAM iekļauts aizliegums būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus Ķeguma novada teritorijā uz šādām upēm – Ogre, Līcupe un Zvirgzde

IEROBEŽOJUMI DABAS UN KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA SAGLABĀŠANAI

TIAN iekļauti sekojoši ierobežojumi:

- ✓ Vispārīgās prasības kultūras pieminekļu aizsardzībai un izmantošanai nosaka kultūras pieminekļu aizsardzību regulējošie normatīvie akti.
- ✓ Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēloti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijas un aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap valsts aizsargājamajiem kultūras pieminekļiem - 100 m (Ķeguma pilsētā) un 500 m (ciemos un lauku teritorijā), kā arī kultūras pieminekļu aizsargjoslas, kas iestiepjas no blakus esošo novadu teritorijām, kā arī pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti;
- ✓ TIAN bez vispārīgām prasībām kultūras pieminekļu aizsardzībai tiek noteiktas prasības arī pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskajiem un dabas objektiem/teritorijām, kā arī autentiskas apbūves ēkām;
- ✓ Pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, var noteikt arī citus pašvaldības nozīmes aizsargājamus kultūrvēsturiskos un dabas objektus vai teritorijas, kā arī noteikt papildus specifiskas prasības to aizsardzībai, apsaimniekošanai un attīstībai;
- ✓ TIAN noteiktas un Grafiskajā daļā attēlotas īpaši vērtīgā ainavu telpa - Daugavas senielejas kultūrvēsturiskās ainavas telpa un ainaviskā ceļa P85 posmi;
- ✓ Saglabājama raksturīgā vide - reljefs, apstādījumu, apzaļumojuma un apbūves raksturs, koku grupas un alejas, kā arī raksturīgie skatupunkti uz kultūrvēsturiskajiem objektiem un dabas ainavām;
- ✓ Būvniecība, labiekārtojums un zemes lietošanas kategoriju maiņa vai atmežošana īpaši vērtīgajās ainavu telpās un gar ainaviskā ceļa posmiem pieļaujama atbilstoši Teritorijas plānojumā, kā arī būvniecību un vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai un ierobežojumiem. TIAN iekļauti specifiski nosacījumi un vadlīnijas ainavisko teritoriju saglabāšanai, aizsardzībai, attīstībai un plānošanai;
- ✓ Izvērtējot konkrēto situāciju un nepieciešamību, ainavisko apsvērumu risināšanai, pašvaldība var izvirzīt prasību izstrādāt ainavas tematisko plānojumu vai meža apmežošanas plānu lauksaimniecības zemju lietošanas kategoriju maiņai meža zemēs, ainavas tematisko plānojumu vai detālplānojumu - vēja elektrostaciju un citu liela apjoma objektu izvietojumam ainavā;
- ✓ Kultūrvēsturiski nozīmīgas (autentiskas) apbūves atjaunošana (rekonstrukcija) ir jāveic saglabājot vēsturiskās apbūves mērogu un izvirzot augstas prasības gan telpiskajiem risinājumiem, gan arhitektoniskajām kvalitātēm, saskaņā ar būvvaldē apstiprinātu restaurācijas projektu. Nav pieļaujama jaunas vēsturiskajai apbūves funkcijai neatbilstošas apbūves veidošana.

IEROBEŽOJUMI RAŽOŠANAS TERITORIJĀS UN DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVES KARJERU TERITORIJĀS

TIAN iekļauti sekojoši ierobežojumi:

- ✓ Ja ražošanas teritorija robežojas ar citas atļautās izmantošanas teritorijām, izņemot „Tehniskās apbūves teritorijām (Ta)”, ražotājs sev piederošajā teritorijā gar zemes vienības/u robežu ierīko buferzonu, kuras platumu nosaka un pamato detālplānojumā vai būvprojektā, atkarībā no ražošanas uzņēmuma darbības veida un ietekmes uz apkārtējo teritoriju vides un dzīves kvalitāti. Teritorija jānožogo ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu;
- ✓ Sanitārās un citas nepieciešamās aizsargjoslas jaunveidojamajiem ražošanas, komunālajiem un noliktavu objektiem nedrīkst pārsniegt zemes vienības robežas, izņemot gadījumus, ja tas ir rakstiski saskaņots ar kaimiņu zemes vienības īpašnieku;
- ✓ Atklāta uzglabāšana ir jānožogo, bet tā nav atļauta priekšpagalmā;
- ✓ Vismaz 5% no zemes vienības kopējās platības jāparedz apstādījumiem;
- ✓ Detālplānojumā vai būvprojektā jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai pret trokšņiem, smakām un cita veida piesārņojumu - prettrokšņa sienas, aizsargstādījumi u.c.;

- ✓ Objektam, kuru darbība rada rūpniecisko risku, jāveic tā novērtējums. Novērtējuma rezultāti jāiesniedz atbildīgajai institūcijai pamatota lēmuma pieņemšanai par objekta izvietojuma nosacījumiem un nepieciešamajiem darbības ierobežojumiem, kā arī par riska samazināšanas programmas izstrādāšanu;
- ✓ Lai uzsāktu derīgo izrakteņu ieguvu, nepieciešams veikt detaļu ģeoloģisko izpēti. Derīgo izrakteņu ieguvu drīkst veikt atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Jebkura veida izpēte, projektēšana un būvniecība teritorijās, kur atrodas derīgie izrakteņi, ir veicama, saskaņojot darbību ar valsts uzraudzības iestādēm un pašvaldību;
- ✓ Derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta Ķeguma pilsētas un ciemu teritorijās, kultūras pieminekļu teritorijās un īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (ĪADT);
- ✓ Plānojot jaunus derīgo izrakteņu ieguves karjerus, ir jāizstrādā transporta un energoapgādes shēma, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz apdzīvotajām vietām un cilvēku dzīves kvalitāti tajās. Derīgo izrakteņu ieguve nedrīkst pasliktināt blakus esošo nekustamo īpašumu īpašnieku dzīves apstākļus - piebraucamo ceļu kvalitāti, ūdens ieguvu, trokšņa un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā utt.;
- ✓ Pēc derīgo izrakteņu karjeru ekspluatācijas beigām, tie ir jārekultivē saskaņā ar projektu (2 gadu laikā), kā arī jāsakārto karjeru izstrādes laikā bojātā infrastruktūra - piebraucamie ceļi u.c. Karjeru teritorijās nav atļauta atkritumu izgāšana.

IEROBEŽOJUMI ALTERNATĪVO ENERGOAPGĀDES OBJEKTU IZVIETOŠANAI

TIAN iekļauti sekojoši ierobežojumi:

- ✓ Vēja elektrostacijas ar jaudu 20 kW un vairāk un maksimālo augstumu virs 12 m nav atļauts izvietot Ķeguma pilsētas un ciemu teritorijās, īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsardzības zonās, izņemot, ja saskaņots ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, kā īpaši vērtīgajā Daugavas senielejas kultūrvēsturiskās ainavas telpā un pie ainaviskā ceļa P85 posmiem;
- ✓ Pārējā novada teritorijā pirms vēja elektrostacijas/u (ar maksimālo jaudu 20 kW un vairāk un maksimālo augstumu virs 12 m) būvniecības ieceres uzsākšanas, nepieciešams izstrādāt SIVN, ietverot tajā arī ornitoloģisko izvērtējumu, kā arī veikt ainavas izpēti;
- ✓ Lai samazinātu trokšņa, vibrācijas un mirgošanas efekta ietekmi uz Natura 2000 teritorijām, vēja elektrostacijas ar maksimālo augstumu lielāku par 12 m nedrīkst izvietot tuvāk par 2 km no Natura 2000 teritorijām ar putnu aizsardzības mikroliegumiem un tuvāk par 500 m no pārējām Natura 2000 teritorijām;
- ✓ Lai samazinātu trokšņa, vibrācijas un mirgošanas efekta ietekmi uz cilvēku dzīves kvalitāti, vēja elektrostacijas (ar jaudu 20 kW un vairāk un maksimālo augstumu virs 12 m) nedrīkst izvietot tuvāk par 1 km no pilsētas vai ciemu teritorijās esošas vai plānotas dzīvojamās un publiskās apbūves un tuvāk par 500 m no lauku teritorijā esošām dzīvojamām mājām, vēja parkus nedrīkst izvietot tuvāk par 2 km no pilsētas vai ciemu teritorijās esošas vai plānotas dzīvojamās un publiskās apbūves, no lauku teritorijā esošām dzīvojamām mājām - tuvāk par attālumu, kas 5 reizes lielāks nekā vēja elektrostacijas maksimālais augstums;
- ✓ Jebkura veida un jaudas siltumenerģijas ražošanas stacijas Ķeguma pilsētā un ciemos atļauts izvietot tikai „Tehniskās apbūves teritorijās (Ta)” un „Rūpniecības apbūves teritorijās (R)”, ja to tehnoloģiskās darbības rezultātā nerodas spēcīgas smakas vai citas negatīvas ietekmes. Ja koģenerācijas stacijas tehnoloģiskās darbības rezultātā rodas spēcīgas smakas, minimālais attālums no ciemu vai pilsētas robežas - 3 km.

8.3 PAŠVALDĪBAS VIDES POLITIKA UN VIDES AIZSARDZĪBAS NORMATĪVI

Izstrādājot un realizējot Ķeguma novada teritorijas plānojumu 2013. - 2024. gadam tiek ievērotas vides aizsardzības likumdošanā izvirzītās prasības.

Pašvaldības vieni no vērtīgākajiem resursiem ir kvalitatīva dzīves vide, kura ietver daudzveidīgus dabas resursus – ĪĀDT, mikroliegumi, dižkoki, interesanti dabas veidojumi, parki un pastaigu takas, kuri ilgtspējīgi jāpārvalda un racionāli jāizmanto.

Pēc pašvaldības ierosinājuma un finansiālajām iespējām nākotnē izstrādāti dokumenti vides pārvaldības jomā, sniegtu iespēju analizēt, plānot un pārvaldīt situāciju vides jomā novadā:

- Vides politikas plāna izstrādes ietvaros Ķeguma novadā tiktu veikta izpēte par novada vides situāciju, izvērtētas problemātiskākās teritorijas un ietvertu esošās vides situācijas analīzi;
- Vides rīcības programma izstrādātu konkrētu plānu, kurā tiktu noteiktas prioritātes, mērķi un līdzekļi, lai sasniegtu plānoto situāciju vides jomā, īpaši jūtīgajās novada teritorijās.
- Monitoringa programmas uzdevumi būtu novērtēt esošo vides situāciju novadā, veikt analīzi ilgākā laika posmā un novērtēt potenciālās ietekmes uz vides problēmteritorijām.

Ķeguma novada mājas lapā varētu izveidot atsevišķu sadaļu, kurā tiktu ievietota informācija par vides aktualitātēm novadā (piem. sakopšanas talkas, jauna atkritumu šķirošanas, savākšanas kārtība, jaunās trokšņu kartes u. c. materiāli), kā arī izglītojošus un aktuālus materiālus par vides tēmu (piem. aizsargājami augi, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas novadā utt.).

9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Ķeguma novada teritorijas plānojums, laika posmā no 2013. – 2024. gadam, paredz plānotu teritorijas attīstību, nosakot teritorijas galvenos attīstības virzienus un mērķus. Tajos tiek iekļauta arī vides saglabāšana - ūdensobjektu, mežu, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dižkoku un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzību.

Nerealizējot novada teritorijas plānojumu un izvēloties alternatīvo variantu – „nulles” alternatīvu, novadā tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota teritorijas attīstība. Novadā netiek izstrādātas vienotas normas, kas nosaka turpmāko teritorijas izmantošanu, var tikt pieņemti nepārdomāti lēmumi, notikt haotiska teritorijas attīstība un pastiprināties vides problēmas. Šādas alternatīvas pieņemšana kavētu saimnieciskās darbības un infrastruktūras attīstību Ķeguma novadā. „Nulles” alternatīva ir pretrunā ar valsts un Rīgas plānošanas reģiona attīstības mērķiem, kā arī ar vides aizsardzības interesēm.

10. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Ķeguma novada teritorijas plānojumā 2013. – 2024. gadam nav plānotas rīcības, kuras negatīvi ietekmēs vidi. Ķeguma novada teritorijas attīstība plānota saskaņā ar attīstības plānošanas dokumentos izvirzītajiem noteikumiem un ierobežojumiem.

NATURA 2000 teritorijās (dabas teritorijas ar Eiropas nozīmes un mēroga dabas aizsardzības statusu) kompensējošos pasākumus veic, lai nodrošinātu plānošanas dokumentu negatīvo ietekmju līdzsvarošanu un teritorijas saistītu aizsardzību un saglabāšanu.

Balstoties uz nosacījumiem, kuri tiek noteikti vides aizsardzības normatīvajos aktos, tika izstrādāts Ķeguma novada teritorijas plānojums. Teritorijas plānojumā netiek plānota negatīva ietekme uz *NATURA 2000* teritorijām, līdz ar to kompensēšanas pasākumi plānošanas dokumentā nav paredzēti.

Civilās vai juridiskās personas vainu par dabai vai dabas objektiem nodarītu kaitējumu nosaka Latvijas Republikā pastāvošā likumdošana. Likumi, kas aizsargā apkārtējo vidi - „Vides aizsardzības likums” un likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī tiem pakārtotie noteikumi.

11. TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Ķeguma novadam nav tiešās robežas ar Latvijas Republikas kaimiņvalstīm. Teritorijas plānojumā nav paredzēts novada teritorijā izvietot lielus rūpnieciskās ražošanas uzņēmumus, kuri radītu būtisku piesārņojumu un veicinātu pārrobežu piesārņojuma pārnesei.

12. VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDĒ PIELIETOTIE PAMATPRINCIPI UN METODES

Izvērtējot Ķeguma novada teritorijas plānojuma 2013. - 2024.g. atbilstību vides aizsardzības noteikumu prasībām, tika izstrādāts stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) pārskats.

Vides pārskats tika sagatavots, pamatojoties uz izstrādāto Ķeguma novada teritorijas plānojumu 2013. - 2024.g. Izstrādājot Vides pārskatu, tika iesaistīta arī sabiedrība, organizētas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes un noteikti sabiedriskās apspriešanas termiņi ar pieejamiem materiāliem.

Izstrādājot Vides pārskatu tika analizēta esošā un plānotā situācija Ķeguma novadā. Analīze tika veikta pamatojoties uz teritorijas plānojumā ietvertu informāciju par dabas apstākļiem, resursiem, gaisa, ūdens kvalitāti, kā arī izmantojot vides monitoringa datu analīzi. Tika analizēts dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas

noteikumi, kā arī dabas parka „Ogres ieleja” dabas aizsardzības plāns. Teritorijas plānojuma ietvaros tika analizētas ietekmes uz vidi (tiešās, netiešās, īslaicīgās, ilglaicīgās, summārās). Analizēti tika Daugavas un Lielupes baseina apsaimniekošanas plāni, to mērķi, rīcības, priekšlikumi, salīdzināti ar pašvaldības izvirzītajām prioritātēm un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Tika veikts paredzēto izmaiņu un iespējamo ietekmju novērtējums un organizētas sabiedriskās apspriešanas un sanāksmes.

Uzsākot Vides pārskata izstrādi, tika veikta teritorijas apskate, fotografēšana, it īpaši to teritoriju, kuras plānotās darbības var būtiski ietekmēt, aizsargājamo dabas teritoriju apskate.

13. TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGS

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.).

Monitoringu veic ar nolūku konstatēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz apkārtējo vidi, ūdeni (pazemes, virszemes), gaisu, bioloģisko daudzveidību, cilvēku dzīves un darba telpu, būvniecību, ievērojot Vides pārraudzības valsts biroja (Birojs) atzinumu par Vides pārskatu, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā, izstrādātu teritorijas plānojuma grozījumus. Monitoringu ieteicams veikt, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par pārskata teritoriju, kā arī citu pašvaldībā pieejamo informāciju.

Biroja atzinumā par Vides pārskatu norādītajā termiņā pašvaldība sastādīs un iesniegs Birojam monitoringa ziņojumu. Par palīglīdzekli monitoringa ziņojuma formai var izmantot Biroja sagatavoto paraugu, kas pieejama Biroja mājas lapā Internetā. Monitoringa ziņojuma forma strukturēta – vides (dabas) faktori, sociālekonomiskie faktori un teritorijas plānojuma rezultatīvie rādītāji.

Lai atspoguļotu vides stāvokļa izmaiņas un tendences Ķeguma novadā saistībā ar teritorijas plānojuma ieviešanu, tiek ieteikts izmantot atsevišķus vides indikatorus:

Ķeguma novada Teritorijas plānojumā izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori
Apdzīvotuma struktūras attīstība un plānošana	Apbūvēto teritoriju īpatsvars (% no kopējās novada teritorijas)
	Mājokļu skaits
	Radītais kopējais sadzīves atkritumu daudzums (t/a)
	Fizisko un juridisko personu skaits, kam tiek nodrošināti centralizēti kanalizācijas savākšanas un attīrīšanas pakalpojumi (%)
	Publiski pieejamo zaļo teritoriju īpatsvars (%)
Rūpniecības objektu attīstība un plānošana	Limitētās un faktiskās emisijas uzskaitē vai aprēķini no katlu mājām, rūpniecības u.c. uzņēmumu emisiju avotiem
	Radītais kopējais sadzīves un bīstamo atkritumu daudzums (%)
Inženierkomunikāciju attīstība un plānošana	Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto centralizēto ūdensapgādi, kanalizāciju un siltumapgādi (%)

Ķeguma novada Teritorijas plānojumā izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori
	Dzeramā ūdens kvalitātes rādītāji
	Pazemes ūdens krājumu izmantošanas intensitāte
	NAI radušos dūņu daudzums un turpmākā apsaimniekošana
Lauksaimniecības teritoriju attīstība un plānošana	Lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības (ha)
	Transformētās lauksaimniecību zemju platības jeb lietošanas kategorijas veidu maiņa (ha)
Mežu teritoriju attīstība un plānošana	Mežu platības, t.sk., apmežotās platības (ha)
	Atmežotās mežu zemju platības (ha)
Ūdeņu teritoriju attīstība un plānošana	Virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums
	Virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi
	Peldvietu ūdens kvalitāte
	Labiekārtotu peldvietu skaits
Citas teritorijas	Derīgā izrakteņa (sapropeļa) ieguves daudzums (tonnas)
	Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu sanācijas vai rekultivācijas pasākumu skaits.
	Degradēto teritoriju revitalizācijas darbu skaits un jaunu degradēto teritoriju apzināšana.

Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringu ir vēlams veikt arī pēc katrām nākošajām pašvaldības vēlēšanām, kā arī plānošanas dokumenta darbības beigu posmā - 2024. gadā, lai novērtētu plānošanas dokumentu ietekmes un veiktu nepieciešamos grozījumus.

14. VIDES PĀRSKATA KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir izstrādāts **Ķeguma novada teritorijas plānojumam 2013. – 2024. gadam**. Plānošanas dokumenta un tā īstenošanas stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējumu veica SIA "Reģionālie projekti" (vides zinību speciāliste - Santa Pētersone), atbilstoši normatīvo aktu prasībām un konsultējoties ar Vides pārraudzības valsts biroju. Sabiedrības iesaistīšanai un informēšanai par teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādi, saskaņā ar normatīvo aktu prasībām tika organizēta publiskā apspriešana

Ķeguma novada teritorijas plānojumam stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējumu procedūra uzsākta saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 20.04.2012. lēmumu Nr. 33 „Par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Ķeguma novada teritorijas plānojumam”. Stratēģiskās ietekmes uz vidi (Vides pārskata) izstrādes nepieciešamību nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, tā sastāvu un izstrādes kārtība - 23.03.2004. MK noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

NATURA 2000 teritorijas - Ķeguma novada teritorijā atrodas divas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas – daļa no dabas parka „Ogres ieleja” teritorijas un daļa no dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” teritorijas. Abām Natura 2000 teritorijām ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Dabas liegumam „Daugava pie Kaibalas” ir izstrādāti arī individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (30.06.2009. MK noteikumi Nr. 668 „Dabas lieguma "Daugava pie Kaibalas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”), kas plānojot novada teritorijas attīstību, tika ņemts vērā.

Teritorijas plānojuma izstrādes galvenais mērķis ir noteikt pašvaldības teritorijas funkcionālo zonējumu 12 gadu plānošanas periodam līdz 2024.gadam, nostiprināt tiesisko pamatu Ķeguma novada teritorijas līdzsvarotai un ilgtspējīgai attīstībai, nodrošināt pieņemto lēmumu pēctecību teritorijas plānošanā, kā arī nodrošināt vienlīdzīgus nosacījumus nekustamo īpašumu īpašniekiem un lietotājiem zemju un dabas resursu izmantošanā, būvniecībā un investīciju piesaistē. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartes un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN) tiks apstiprināti kā pašvaldības saistošie noteikumi, un pēc to stāšanās spēkā būs jāievēro visām fiziskām un juridiskām personām Ķeguma novada teritorijā.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt teritorijas plānojumā paredzēto darbību - plānotās teritorijas izmantošanas jeb funkcionālā zonējuma, apbūves un saimnieciskās darbības iespējamo ietekmi uz vidi, izvērtējot Grafiskās daļas kartes un TIAN, īpaši pievēršot uzmanību teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmei uz Natura 2000 teritorijām - dabas parku „Ogres ieleja” un dabas liegumu „Daugava pie Kaibalas”.

Vides stāvokļa vērtējums. Detalizēti aprakstīts 3.nodaļā. Vides stāvoklis Ķeguma novadā vērtējams kā salīdzinoši labs. Tomēr atsevišķās jomās, stāvoklis ir jāuzlabo, lielāka uzmanība jāpievērš ilgtspējīgai dabas resursu izmantošanai, tehniskās infrastruktūras modernizēšanai, videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanai un tūrisma un atpūtas teritoriju labiekārtošanai, lai būvniecība un saimnieciskā darbība radītu pēc iespējas mazāku antropogēnā slodzi uz apkārtējo vidi.

Teritorijas ar iespējamu ietekmi. Vides pārskatā kā teritorijas, kurās plānojuma īstenošanas rezultātā var tikt pieļautas nozīmīgas ietekmes ir noteiktas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma teritorijas, lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstības teritorijas, dabas resursu izmantošanas teritorijas - derīgo izrakteņu ieguves karjeri un perspektīvās ieguves teritoriju, Ķeguma HES, urbāno vietu - Ķeguma pilsētas un ciemu teritorijas blīvas apbūves teritorijas, ražošanas teritorijas, NBS lidlauka „Lielvārde” teritorija un perspektīvais Maskavas autoceļš (E22). Pirms konkrētu darbību īstenošanas, nepieciešamības gadījumā tām veicams ietekmes uz vidi novērtējums, t.sk. ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, savukārt pirms tādu darbību īstenošanas, kurām var būt ietekme uz novada teritorijā esošajām Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām, ietekme vērtējama 19.04.2011. MK noteikumi Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” noteiktajā kārtībā.

Jomas, kurām jāpievērš uzmanība. Teritorijas plānojumā paredzēto darbību īstenošanā jāpievērš papildus uzmanība plānotās saimnieciskās darbības - būvniecības, apmežošanas, vēja elektrostaciju vai vēja parku izvietojuma u.c. atļautās saimnieciskās darbības sabalansēšanai ar dabas, kultūrvēsturiskā mantojuma un ainavu aizsardzības interesēm, kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas, atkritumu apsaimniekošanas efektivitātes paaugstināšanai, pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšana, apzināšana un tamponēšana, sabiedrības izglītošana par videi draudzīgu rīcību un resursu apsaimniekošanu (atkritumu šķirošanu, apkārtējās vides nepiesārņošanu u.c.)

Pasākumi ietekmes mazināšanai. Lai samazinātu teritorijas plānojuma paredzēto darbību ietekmi uz apkārtējo vidi, ir paredzēta vesela virkne dažādu pasākumu – aizsargjoslas (atbilstoši LR „Aizsargjoslu likumam”), teritoriju izmantošanas ierobežojumi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ierobežojumi lauksaimniecības un meža zemju izmantošanai, ierobežojumi ražošanas teritorijās, ierobežojumi un nosacījumi kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai u.c., kas gan tieši, gan netieši samazinās slodzi uz vidi un mazinās darbības negatīvo ietekmi.

Alternatīvais variants un kompensēšanas pasākumi. Teritorijas plānojumam netiek piedāvāts alternatīvs variants, jo izstrādājot Ķeguma novada teritorijas plānojumu, netiek paredzēts, ka īstenojot plānošanas dokumentu, tiks negatīvi ietekmētas Natura 2000 teritorijas. Tādēļ kompensējošie pasākumi nav noteikti.

Pārobežu ietekmes saistībā ar plānošanas dokumenta - Ķeguma novada teritorijas plānojuma tiešu īstenošanu nav paredzamas.

Vides stāvokļa monitorings. Vides stāvokļa novērošanai paredzēts izmantot monitoringa punktus saskaņā ar vides nacionālā monitoringa programmu, īpaši vides monitoringa pasākumi nav paredzēti. Situācijas uzlabošanai vides jomā tiek piedāvāti secinājumi un ieteikumi, kas palīdzētu pašvaldības darbībā tieši vides kvalitātes uzlabošanā. Tiek dots arī indikatoru apkopojums, kurš būtu jāņem vērā, kad tiks izstrādāts monitoringa ziņojums, kurš būs jāiesniedz VPVB attiecīgajos gados. Katrā no nodaļām tiek dots raksturojums attiecīgajai vides problēmai, kā arī sniegti ieteikumi šo iespējamo ietekmju samazināšanai, svarīgi ir pašvaldībai plānot un domāt par vides problēmām tieši ilgtermiņā, plānojot attiecīgās darbības pašvaldībā arī paredzēt vides problēmas, kuras varētu rasties ilgtermiņā šo plānoto darbību rezultātā un pieņemt attiecīgos lēmumus, darbības, kas varētu šīs ietekmes novērst vai samazināt.

Secinājumi. Teritorijas plānojumā ir ievērota pastāvošā vides likumdošana, un tiek ievēroti noteikumi, kas galvenokārt saistīti ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kultūras pieminekļu teritorijām un aizsargjoslām. Teritorijas plānojuma īstenošana veicinās ekonomisko attīstību, investīciju piesaisti un iedzīvotāju labklājību, uzlabojot satiksmes un inženierkomunikāciju nodrošinājumu, tajā pašā laikā aizsargājot un saglabājot Rīgas reģionam raksturīgo dabas un kultūrvēsturisko vidi un ainavas. Kopumā jāsecina, ka Ķeguma novada teritorijas plānojums 2013.-2024.g. nav pretrunā ar dabas aizsardzības normatīviem un tā mērķi atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem. Apkopojot visu iepriekšminēto var uzskatīt, ka, ja tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvu un atbildīgo institūciju izvirzītās prasības, Ķeguma novada teritorijas plānojuma 2013.-2024.g. īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik. Tā realizācija neradīs būtiskus ietekmi uz Natura 2000 un citām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un kultūrvēsturisko mantojumu. Ja tiks ievērotas visas TIAN paredzētās prasības, tajā skaitā ierobežojumi, kā arī atbildīgo institūciju nosacījumi, vides stāvoklis varētu arī uzlaboties.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. Vides politikas pamatnostādnes 2009.-2015.gadam. Vides ministrija, 2009. Rīga.
2. Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai. Vides ministrija, 1995. Rīga.
3. Vides monitoringa programma 2009. – 2012. gadam, 2010. Rīga.

INTERNET RESURSI

1. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/iadt.html>
2. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Mikroliegumi”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/ml.html>
3. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Īpaši aizsargājamie un retie koki”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/dkoki.html>
4. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, http://oas.vdc.lv:7779/p_ppv.html
5. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Nr.3 - Atkritumi”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/atkritum.html>
6. „Latvijas vēstneša” tiesību aktu vortāls, <http://www.likumi.lv>
7. Transportlīdzekļu sadalījums pēc īpašnieka (ja nav turētāja) vai turētāja dzīves vietas, <http://www.csdd.lv>
8. Satiksmes intensitāte, <http://www.celi.lv>
9. Veselības inspekcija, peldūdus monitorings, <http://www.vi.gov.lv/>
10. Vides pārraudzības valsts birojs, VVD Lielrīgas RVP atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai, <http://www.vpvb.gov.lv/lv/piesarnojums/a-b-atlaujas>

PIELIKUMS

1. pielikums. Organizācijas Ķeguma novadā, kas emitē atmosfērā piesārņojošās vielas¹⁵

Nr.p.k.	Atrašanās vieta	Organizācijas nosaukums	Atļaujas kategorija	Iekārtas kods ¹⁶	Piesārņojošās vielas	Faktiskās emisijas gaisā		Kurināmais
						t/g	Limīts (t/g) ¹⁷	
1.	Birzgales pagasts	Birzgales pagasta pamatskola, katlu māja	C	S	Slāpekļa dioksīds	12,6	-	Sašķidrināta gāze
					Oglekļa oksīds	0,0048	-	
					Slāpekļa oksīdi (NOx)	0,035	-	
2.	Birzgales pagasts	Birzgales pagasta padome, katlu māja	C	S1	Oglekļa oksīds	8,07	11,239	Malka
3.	"Rubeņi", Rembates pagasts	SIA "Rubeņi"	C	S/T	Gaistošie organiskie savienojumi (GOS)	0,0118	-	Malka
					Slāpekļa dioksīds	7,7841	-	
					Oglekļa oksīds	2,1384	-	
					Cietās izkļiedētās daļiņas	1,7028	-	
4.	Ķegums	ASTARTE-NAFTA SIA, DUS	B	G1	Petroleja	0,003	0,005	nav
					Benzīns	0,0348	0,133	
5.	Ķegums	TEZEI-S ražošanas komercfirma, SIA	C	P/T	Slāpekļa dioksīds	0,51	0,84	Granulas
					Oglekļa oksīds	4,87	0,248	
					Cietās izkļiedētās daļiņas	1,8	2,85	
					Slāpekļa dioksīds	0,56	0,84	
					Oglekļa oksīds	5,26	7,938	
					Cietās izkļiedētās daļiņas	1,889	2,85	
					Slāpekļa dioksīds	0,52	0,708	
					Oglekļa oksīds	4,92	6,68	
					Cietās izkļiedētās daļiņas	1,7	2,4	
					Cietās izkļiedētās daļiņas	1,538	1,538	
					Cietās izkļiedētās daļiņas	0,917	0,917	
6.	Rembates pagasts	APARTS SIA, DUS Glāzšķūnis	C	A1	Benzīns	0,0497	0,561	nav
					Petroleja	0,00489	-	

¹⁵ LVĢMC datu bāze, Valsts statistikas pārskats „Nr.2 – Gaiss”, 2010. gadā atskaišu dati.

¹⁶ S – sadedzināšanas iekārta, ja kurināmais tiek sadedzināts katlu mājās siltumenerģijas ražošanai; T – tehnoloģiskā iekārta, ja kurināmais tiek patērēts ražošanas procesa uzturēšanai; G – gaistošos organiskos savienojumus (GOS) emitējošās iekārtas; P – pārējās iekārtas.

¹⁷ Atsevišķām organizācijām limiti netika norādīti.